

เอกสารประกอบการบรรยาย

วิชากฎหมายอาญา

(มาตรา ๓๓๔ ถึง มาตรา ๓๖๖/๕)

เนติบัณฑิต สมัยที่ ๗๗

นายชยกมล เกษมสันต์ ณ อยุธยา

ขอบเขตเนื้อหาการบรรยาย

- ลักษณะ ๑๒ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์

หมวด ๑ ความผิดฐานลักทรัพย์และชิงทรัพย์

หมวด ๒ ความผิดฐานกรรโชก วิตเอาทรัพย์ ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์

หมวด ๓ ความผิดฐานฉ้อโกง

หมวด ๔ ความผิดฐานโกงเจ้าหนี้

หมวด ๕ ความผิดฐานยักยอก

หมวด ๖ ความผิดฐานรับของโจร

หมวด ๗ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์

หมวด ๘ ความผิดฐานบุกรุก

- ลักษณะ ๑๓ ความผิดเกี่ยวกับศพ

ความผิดฐานลักทรัพย์กับฐานอื่นในลักษณะ ๑๒

ความผิดฐานลักทรัพย์เป็นความผิดพื้นฐานอันเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญไปสู่ความผิดฐานอื่น กล่าวคือ ฐานวิ่งราวทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๖ ฐานชิงทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๙ และฐานปล้นทรัพย์ตามมาตรา ๓๔๐ เนื่องจากจะมีความผิดเหล่านี้ได้ผู้กระทำต้องกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ด้วยในตัวเสมอ

นอกจากนี้ความผิดอื่นเช่น ฐานฉ้อโกงตามมาตรา ๓๔๑ ฐานยักยอกตามมาตรา ๓๕๒ มีความคล้ายขององค์ประกอบกับฐานลักทรัพย์ ดังนั้นหากมีความเข้าใจถึงองค์ประกอบของความผิดฐานลักทรัพย์แล้วจะสามารถพิจารณาข้อแตกต่างของฐานอื่นได้ชัดเจนขึ้น

ความผิดฐานลักทรัพย์

มาตรา ๓๓๔ ผู้ใดเอาทรัพย์ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต ผู้นั้นกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี และปรับไม่เกินหกหมื่นบาท

องค์ประกอบภายนอก

๑. ผู้ใด
๒. เอาไป
๓. ทรัพย์ของผู้อื่น หรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

องค์ประกอบภายใน

๑. เจตนา
๒. เจตนาพิเศษ (มุลเหตุจงใจ)

ข้อพิจารณาองค์ประกอบภายนอก

การกระทำ

ก) “การเอาไป” หมายถึง **การแย่งการครอบครองในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์** อันแสดงว่าทรัพย์สินนั้นต้องอยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น เพราะหากผู้นั้นมี การครอบครองไว้ก่อนแล้วกลับถือเอามาเป็นของตนย่อมไม่ผิดฐานนี้แต่อาจเป็นความผิดฐาน ยักยอกตามมาตรา ๓๕๒ หรือหากทรัพย์สินนั้นไม่มีผู้ใดครอบครองเช่นเป็นของผู้อื่นที่ทำตกหาย แล้วเก็บได้ก็ไม่ผิดฐานนี้แต่อาจผิดตามมาตรา ๓๕๒ วรรคสอง

นอกจากนี้ลักษณะการแย่งการครอบครองเป็นเรื่องที่ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินนั้น ไม่ได้เต็มใจมอบให้ และเป็นการที่เอาไปที่มีใช้เพียงชั่วคราว

ประการแรกต้องพิจารณาว่าทรัพย์สินอยู่ในความครอบครองของใคร การครอบครองนี้ไม่จำเป็นถึงขนาดที่ว่ามีสิทธิครอบครอง แต่ผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินนั้นเป็นผู้ที่ควบคุม บังคับเอากับทรัพย์สินนั้นได้ ดังนั้น การแย่งการครอบครองโดยลักเอาทรัพย์สินจากผู้รับฝาก หรือ แม้แต่เอาทรัพย์สินไปจากการครอบครองของผู้ที่ลักทรัพย์สินของผู้อื่นก็เป็นความผิดเช่นกัน

•
ฎ.๕๑๙/๒๕๐๒ จำเลยเก็บกระเป๋าสตางค์ของเจ้าของทรัพย์ซึ่ง
เห็นใบไว้ที่เอวแล้วเลื่อนหลุดไปในขณะที่นั่งดูภาพยนตร์ใกล้เคียงกัน ถือว่าทรัพย์
นั้นยังอยู่ในความยึดถือของเจ้าของทรัพย์ ไม่ใช่อยู่ในสภาพของตกหาย จำเลยจึง
มีความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ.๑๗๘๕/๒๕๕๔ ความผิดฐานลักทรัพย์ตาม ป.อ.มาตรา
๓๓๔,๓๓๕ เป็นคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้อง
คดีอาญา กฎหมายให้เรียกทรัพย์คืนหรือราคาแทนผู้เสียหายด้วย หากพนักงาน
อัยการไม่เรียกให้ผู้เสียหายก็มีสิทธิที่จะฟ้องทางแพ่งจากผู้ลักทรัพย์ไปได้ตาม
ป.วิ.อ. มาตรา ๔๓,๔๔ และ๔๕..... ดังนั้น ผู้ที่ลักทรัพย์ไปจึงมีสิทธิครอบครอง
ดูแลทรัพย์ที่ลักไปไว้เพื่อคืนแก่ผู้เสียหาย เพราะถ้าทรัพย์สิ้นสูญหายหรือบอบสลาย
ก็จะต้องรับผิดชอบผู้เสียหายในทางแพ่งดังกล่าว การที่จำเลยเอารถจักรยานยนต์ไป
จากส.โดยทุจริต แม้จะเป็นการเอารถไปจากการครอบครองของส.ที่ลักทรัพย์มา
จากผู้เสียหายอีกต่อหนึ่ง จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

- หากผู้ที่เอาทรัพย์สินไปเพียงยึดถือทรัพย์สินนั้นไว้แทนผู้อื่น ความครอบครองในทรัพย์สินนั้นย่อมยังเป็นของผู้อื่นอยู่ จึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่ยกยกออก

ฎ.๒๒๙/๒๕๑๐ (ป) จำเลยทั้งสองเป็นลูกจ้างรายวันเทศบาล โดยจำเลยที่ ๑ มีหน้าที่ขับรถรถยนต์บรรทุกคนงานไปทำการล้างและซ่อมท่อระบายน้ำ จำเลยที่ ๒ เป็นผู้ล้างและซ่อมท่อ จำเลยทั้งสองร่วมกันดูดเอาน้ำมันเบนซินไปจากรถที่จำเลยที่ ๑ ขับแล้วเอาไปขาย **แม้จำเลยที่ ๑ มีหน้าที่ขับรถยนต์ก็มีหน้าที่ดูแลรักษารถยนต์ ตลอดถึงน้ำมันเบนซินในรถนั้นด้วยก็จริง** แต่จำเลยที่ ๑ ก็คงมีหน้าที่ดูแลรักษาเท่านั้น **เทศบาลมิได้มอบการครอบครองรถยนต์และน้ำมันเบนซินในรถยนต์ให้จำเลยที่ ๑ ครอบครองแต่อย่างใด** การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑)

ฎ. ๙๕๐/๒๕๓๐ (ป) จำเลยทั้งสองเป็นลูกจ้างกรมชลประทาน ได้รับคำสั่งให้ควบคุมเครื่องต้นน้ำ โดยกรมชลประทานส่งน้ำมันที่ใช้กับเครื่องต้นน้ำดังกล่าวให้ทุกวัน และมี **เจ้าหน้าที่ไปควบคุมการปฏิบัติงานและตรวจสอบการใช้ น้ำมัน ดังนี้ น้ำมันยังอยู่ในความครอบครองของกรมชลประทาน** เมื่อจำเลยทั้งสองเอาน้ำมันไปขายจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

•

ฎ. ๒๓๘๗/๒๕๖๔ จำเลยเป็นลูกจ้างผู้เสียหายมีหน้าที่ขายรถยนต์ให้ลูกค้าและเก็บเงินจากลูกค้าไม่ว่าจะเป็นเงินค่าจองรถ ค่าดาวนัรถกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ เกี่ยวกับการซื้อขายรถซึ่งได้รับจากลูกค้าที่ซื้อรถจากผู้เสียหาย เงินจำนวนต่างๆ ที่จำเลยรับไว้จากลูกค้า เป็นการรับเงินไว้ในระหว่างปฏิบัติหน้าที่ในฐานะลูกจ้างผู้เสียหายซึ่งมีหน้าที่ติดต่อกับลูกค้าผู้มาซื้อรถ **จำเลย** **เพียงแต่รับเงินและยึดถือไว้ชั่วคราวก่อนที่จะนำส่งมอบให้แก่ผู้เสียหายเท่านั้น อำนาจ** **ในการครอบครองควบคุมดูแลเงินดังกล่าวจึงเป็นของผู้เสียหาย** เมื่อจำเลยรับเงินจากลูกค้าผู้เสียหายรวม ๗ ครั้ง แล้วเอาเงินดังกล่าวไปโดยทุจริต จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) วรรคแรก

การที่เจ้าของทรัพย์ให้ผู้ใดช่วยดูแลทรัพย์ชั่วคราวไม่เป็นการส่งมอบการครอบครองหรือฝากทรัพย์ ดังนั้น หากผู้นั้นเอาทรัพย์ไปยืมถือเป็นการผิดฐานลักทรัพย์ เช่น หากเจ้าของวานให้ช่วยถือกระเป๋าเพื่อจะเข้าห้องน้ำ แล้วมีการหยิบเอาเงินในกระเป๋าไป (ฎ. ๑๒๕๓/๒๕๙๑, ฎ. ๑๗๙/๒๕๐๗, ฎ. ๓๒๑/๒๕๑๐, ฎ. ๑๒๓๓๓/๒๕๕๕, ฎ. ๓๙๓๗/๒๕๕๖)

กรณีที่ทรัพย์สินบางอย่างไม่ได้อยู่ติดตัวตลอดเวลา แต่ยังอยู่ในขอบเขตที่
เจ้าของควบคุมบังคับได้ตามลักษณะของทรัพย์สินหรือตามจารีตประเพณี ต้องถือว่า
เจ้าของหรือผู้ดูแลยังคงครอบครองทรัพย์สินนั้นอยู่

ฎ.๑๕๙/๒๕๑๒ การที่จำเลยยิงกระป๋องของผู้เสียหายที่ติดถุงของจำเลยไป
ตายและชำแหละเอาเนื้อกระป๋องไปโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้เสียหายเป็นการแย่ง
การครอบครองโดยทุจริต เป็นการกระทำผิดฐานลักทรัพย์ ไม่ใช่ยกยอกของหาย
ตามป.อ.มาตรา ๓๕๒ วรรคสอง

ฎ.๔๒๐๘/๒๕๔๓ จำเลยเอากระดาศที่ซุกไปอุดช่องคืบเงินจากโทรศัพท์
ขณะเหรียญตกลงไปค้างอยู่ การครอบครองและกรรมสิทธิ์ยังคงเป็นของเจ้าของที่
รอรับเงินนั้นอยู่ เมื่อเจ้าของออกไปจากตู้โทรศัพท์แล้วจำเลยไปเก็บกระดาศที่อุด
นั้นออกแล้วเอาเงินไปจึงผิดฐานลักทรัพย์

กรณีทรัพย์สินหายจากการครอบครองจะยังคงอยู่ในความครอบครองของเจ้าของ

- **หรือไม่** ต้องพิจารณาตามพฤติการณ์เป็นเรื่องไป โดยหากเก็บเอาทรัพย์สินนั้นไปโดยรู้หรือควรรู้ว่าเจ้าของกำลังติดตามหรือจะติดตามเอาคืนย่อมเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ ถ้าไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ก็เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหาย

ฎ. ๑๓๖๓/๒๕๐๓ (ป) **ทรัพย์สินหายเป็นเรื่องที่ทรัพย์สินหลุดพ้นไปจากความยึดถือของเจ้าของหรือผู้ครอบครองโดยมิได้ตั้งใจ มิใช่เรื่องสละการครอบครอง** ผู้ใดเก็บเอาทรัพย์สินไปจะเป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือยกยอกทรัพย์สินหายต้องพิจารณาตามพฤติการณ์เป็นรายๆไป คือ ถ้าเก็บเอาไว้โดยรู้หรือควรรู้ว่าทรัพย์สินนั้นเจ้าของกำลังติดตามหรือจะติดตามเพื่อเอาคืนก็เป็นลักทรัพย์ ถ้าไม่รู้หรือไม่มีเหตุอันควรรู้ก็เป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์สินหาย

รททหารคว่ำปิ่นตกน้ำ ๑ กระบอก และทหารงมหา ๒ ครั้งไม่พบจึงไปแจ้งความที่อำเภอ ต่อมา ค่ำวันเดียวกันนั้นเองจำเลยไปงมเอาปิ่นไปขายเสีย แสดงว่าจำเลยรู้หรือควรรู้ว่ารถทหารคว่ำปิ่นจมน้ำอยู่ แล้วถือโอกาสตอนปลดผู้คนไปงมเอาปิ่นที่อยู่ในระหว่างเจ้าของกำลังติดตามเอาคืน จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ.๒๗๖๙/๒๕๓๔ ผู้เสียหายลี้มถุงกระดาษใส่เงินไว้ จำเลยเป็นผู้เอาถุงกระดาษใส่เงินของผู้เสียหายไป และหลังจากรู้ตัวว่าลี้มถุงกระดาษใส่เงินไว้ที่ร้านจำเลยเพียง ๑๐ นาที ผู้เสียหายก็รีบออกจากสำนักงานที่ดินซึ่งอยู่บริเวณเดียวกับร้านจำเลยติดตามถุงกระดาษใส่เงินทันที เช่นนี้ถือได้ว่าผู้เสียหายยังมีการครอบครองถุงกระดาษใส่เงินอยู่ เมื่อจำเลยเอาไปจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์

• **กรณีทรัพย์สินของคนตายจะถือว่าความครอบครองอยู่ที่ผู้ใด** แม้คนตายไม่อาจครอบครองทรัพย์สินได้ แต่ทรัพย์สินนั้นย่อมเป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทและไม่ใช่ทรัพย์สินที่ไม่มีผู้ใดครอบครอง การฆ่าคนแล้วเอาทรัพย์สินไปจากศพ หรือการที่เครื่องบินตกจนผู้โดยสารตายแล้วมีผู้ไปเอาทรัพย์สินที่ตกกระเจาย่อย่อมผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่ยกยกของหาย (ฎ.๑๖๒๖/๒๕๐๐, ฎ.๘๓๒๙/๒๕๔๐)

แต่หากเกิดอุบัติเหตุในป่าลึกคนตายหายสาบสูญโดยไม่รู้ว่าเป็นญาติใครและไม่มีความหมายแล้ว การที่เอาทรัพย์สินที่ติดตัวผู้ตายไปอาจเป็นความผิดฐานยกยกของหายได้ (ฎ.๑๕๖/๒๔๘๗)

ประการที่สองต้องพิจารณาว่าการแย่งการครอบครองนั้นหมายถึงเจ้าของหรือผู้ที่ครอบครองทรัพย์สินไม่เต็มใจมอบการครอบครองให้แก่ผู้เอาทรัพย์สินนั้นไป

ฎ.๓๙๓๕/๒๕๕๓ จำเลยมีเจตนาทุจริตที่จะเอาสุราต่างประเทศของผู้เสียหายไปตั้งแต่ต้น การที่จำเลยเอาสุราต่างประเทศใส่ลังนำไปขายแล้วนำไปชำระเงินเท่ากับราคานำปลาเป็นเพียงกลอุบายของจำเลยเพื่อเอาสุราต่างประเทศไปโดยทุจริตเท่านั้น โดยพนักงานแคชเชียร์ตัวแทนของผู้เสียหายมิได้มีเจตนาส่งมอบการครอบครองสุราต่างประเทศให้จำเลย จึงผิดฐานลักทรัพย์ มิใช่ฉ้อโกง

ฎ. ๔๑๔๖/๒๕๖๒ จำเลยเข้าไปที่ร้านโดนัทที่เกิดเหตุแล้วบอก ส. พนักงานขายว่า “โดนัทที่เหลืออยู่ขอหมด” เมื่อ ส. นำโดนัทบรรจุใส่กล่องและนำกล่องใส่ถุงพลาสติก และคิดเงินว่าจำนวน ๑,๔๔๐ บาท จำเลยพูดว่า “ทำไมต้องจ่าย เพราะเป็นหุ้นส่วนบริษัท หนูรู้มัยว่าพี่เป็นใคร ถ้าไม่รู้ให้โทรไปถาม อ. บอกเค้าว่า น้องชายเค้าที่เป็นเจ้าของตัวจริงจะเอาไปทานบ้าง อีกไม่กี่วันร้านก็ปิดไม่ใช่หรอ” และหยิบเอาขนมโดนัทเดินออกจากร้านที่เกิดเหตุ เมื่อจำเลยทราบดีอยู่แล้วว่าธุรกิจโดนัทที่ร้านเกิดเหตุเป็นธุรกิจในรูปแบบหุ้นส่วน อ. เป็นหุ้นส่วนคนหนึ่งที่ย่อมรับผิดชอบในผลกำไรขาดทุนและทราบว่า อ. เป็นผู้บริหารธุรกิจขายโดนัทจนห้ามมิให้ ท. ที่เป็นน้องชายของจำเลยมายุ่งได้ เงินลงทุนของครอบครัวจำเลยที่ร้านเกิดเหตุหมดไปแล้ว และเป็นภาระหนี้สินที่ ส. และ ล. บิดามารดาจำเลยต้องไปดำเนินการเอา กับ อ. ต่างหาก ดังนั้นพฤติการณ์ของจำเลยลักษณะหลอกว่าจะมาขนมโดนัททั้งหมดและเอาขนมโดนัทไปโดยจงใจไม่จ่ายเงินยอมทำให้ ส. พนักงานขายต้องรับผิดชอบในราคาขนมโดนัทดังกล่าว การกระทำของจำเลยจึงเป็นการกระทำโดยทุจริตอันเป็นความผิดฐานฉ้อโกงแล้ว ส่วนการที่จำเลยยังถือถุงขนมโดนัทอยู่ภายในศูนย์การค้าด้วยท่าทางการเดินเป็นปกติไม่มีลักษณะท่าทางกำลังวิ่งหลบหนี ทั้ง ส. ไม่ได้เรียกพนักงานรักษาความปลอดภัยให้ตามจำเลยมาจ่ายเงิน หากทำให้ความผิดฐานฉ้อโกงที่สำเร็จแล้วไม่เป็นความผิดไม่

•

ฎ.๑๐๘/๒๕๖๖ จำเลยทำปลอมขึ้นซึ่งเงินตราฯและมีธนบัตรปลอมนั้นไว้เพื่อนำออกใช้โดยรู้ว่าเป็นของปลอม เป็นความผิดสำเร็จตั้งแต่ทำปลอมและมีธนบัตรปลอมฯแล้ว จากนั้น จำเลยนำธนบัตรปลอมที่จำเลยทำปลอมขึ้นดังกล่าวไปใช้ลักทรัพย์ ด้วยการใส่ธนบัตรปลอมดังกล่าวเข้าไปในช่องรับเงินของตู้เติมเงินบุญเติมของผู้เสียหายเพื่อโอนเงินจำนวนดังกล่าวไปยังบัญชีธนาคารของผู้มีชื่อที่จำเลยมีหรือเปิดไว้ใช้งานโดยมีเจตนาทุจริตที่จะเอาเงินดังกล่าวไปเป็นการกระทำที่จำเลยมีเจตนาประสงค์ต่อผลต่างกัน สามารถแยกการกระทำแต่ละความผิดได้ จึงเป็นความผิดหลายกรรมต่างกัน

• ประการที่สามารถแยงการครอบครองนี้ต้องเอาไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิไม่ใช่เอาไปเพียงชั่วคราว

ฎ.๑๙๑๕/๒๕๔๓ แอบเอารถผู้อื่นไปกินข้าวต้ม เมื่อกินเสร็จแล้วจะนำมาส่งคืนเป็นเพียงการเอาทรัพย์สินไปเพียงชั่วคราว ไม่ใช่เอาไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ ไม่ผิดฐานลักทรัพย์เพราะขาดเจตนาทุจริต

ฎ.๗๘๘๐/๒๕๔๗ หลังจากจำเลยทั้งสองร่วมกันทำร้ายผู้เสียหายที่ ๒ และที่ ๓ แล้ว จำเลยทั้งสองหลบหนีไป โดยจำเลยที่ ๒ ขับรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ ๔ ไปด้วย หลังเกิดเหตุสองวันพบรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ ๔ จอดอยู่ที่บ่อมตำรวจ หากจำเลยทั้งสองมีเจตนาจะเอารถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายที่ ๔ ไปโดยทุจริตก็สามารถทำได้ แต่จำเลยที่ ๒ กลับไปจอดไว้ที่บ่อมตำรวจ แสดงว่าจำเลยที่ ๒ มีเจตนาเพียงใช้รถจักรยานยนต์เป็นยานพาหนะหลบหนีเท่านั้น หาได้มีเจตนาทุจริตไม่ จึงไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ. ๙๓๙๓/๒๕๕๗ รถจักรยานของผู้เสียหายถูกทิ้งไว้ข้างถนนห่างจากถนนเพียง ๕ เมตร ซึ่งสามารถพบเห็นได้ง่าย และเมื่อนับระยะเวลาตั้งแต่เกิดเหตุจนถึงวันที่พบรถเป็นเวลา ๙ วัน ซึ่งถ้าหากจำเลยมีเจตนาที่จะลักเอารถดังกล่าวไปเพื่อประโยชน์ส่วนตน ย่อมต้องนำรถจักรยานดังกล่าวไปจากบริเวณที่เกิดเหตุแล้ว ฎีกาทั้งจุดที่พบก็อยู่ห่างจากจุดเกิดเหตุประมาณ ๒๐ เมตร จึงเชื่อได้ว่าจำเลยกับพวคนำรถดังกล่าวมาทิ้งไว้โดยมีเจตนาเพื่อที่จะไม่ให้ผู้เสียหายใช้รถจักรยานในการหลบหนีหรือซิกลับบ้าน จำเลยกับพวกไม่ได้ประสงค์เอารถจักรยานไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิในทรัพย์สินของผู้เสียหาย ไม่ผิดฐานลักทรัพย์

(ฎ.๔๕๓๘/๒๕๕๘)

ข) การเอาไปโดยการแย่งการครอบครองจะสำเร็จเมื่อการพาเอาทรัพย์สินให้เคลื่อนที่และอยู่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้

ข.๑ การพาเอาทรัพย์สินให้เคลื่อนที่ คือ ทำให้ทรัพย์สินนั้นได้เคลื่อนย้ายจากจุดเดิมทุกจุดแม้เพียงเล็กน้อยก็ตาม ทั้งนี้หากเคลื่อนที่แล้วแม้จะกลับมาอยู่ที่เดิมก็ถือว่าความผิดสำเร็จแล้ว

ฎ.๘๐๙๘/๒๕๔๐ จำเลยกับพวกใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะทำการปล้นสร้อยข้อมือทองคำของผู้เสียหาย เมื่อคนร้ายคนหนึ่งปลดทรัพย์สินออกไปจากข้อมือผู้เสียหายได้แล้ว ทรัพย์สินนั้นจึงขาดจากการครอบครองของผู้เสียหาย แต่อยู่ในมือของคนร้ายพร้อมที่จะนำไปได้ ย่อมเป็นการเคลื่อนที่ไปจากแหล่งที่ทรัพย์สินนั้นติดตรึงอยู่ตามปกติไปอยู่ในความครอบครองของคนร้าย เป็นการเอาไปโดยสมบูรณ์ เป็นปล้นทรัพย์สินสำเร็จ แม้ผู้เสียหายแย่งคืนมาในทันทีก็เป็นการเกิดขึ้นหลังจากการเอาทรัพย์สินนั้นไปแล้ว ย่อมไม่ทำให้การเอาทรัพย์สินซึ่งสมบูรณ์แล้วกลับเป็นไม่สมบูรณ์ไปได้

ฎ.๓๔๖๓/๒๕๕๔ การที่จำเลยนั่งคร่อมบนรถจักรยานยนต์ของผู้เสียหาย เป็นการลงมือกระทำความผิดฐานลักทรัพย์แล้ว แม้จำเลยจะสตาร์ทเครื่องด้วยเท้าไม่ติดและต่อสายตรงไม่สำเร็จ แต่จำเลยก็พาทรัพย์สินที่ไปจากที่จอดไว้ ๕ ถึง ๑๐ เมตร เป็นการพาทรัพย์สินเคลื่อนที่ไปได้แล้ว จึงเป็นความผิดสำเร็จฐานลักทรัพย์

- ฎ.๔๑๓/๒๕๕๒ จำเลยยังมีได้พาเตาอบของผู้เสียหายออกไปพ้นนอก
ห้างสรรพสินค้าของผู้เสียหาย แต่ก็ได้เลื่อนย้ายออกจากจุดที่ผู้เสียหายเก็บหรือวางทรัพย์สินนั้นไว้
ทั้งยังผ่านจุดที่ลูกค้าจะต้องชำระค่าสินค้าแก่พนักงานเก็บเงินไปแล้ว จึงถือได้ว่าพาทรัพย์สินของ
ผู้เสียหายเคลื่อนที่ไปแล้วโดยมีเจตนาทุจริต การกระทำของจำเลยเป็นความผิดสำเร็จ

ฎ.๖๐๘๐/๒๕๔๖ จำเลยกับพวกร่วมกันลักหม้อแปลงไฟฟ้าของผู้เสียหาย โดยขึ้นไปบนเสาไฟฟ้าแล้วเลื้อยตัดลวดสลิงที่ยึดหม้อแปลงไฟฟ้า และใช้เชือกผูกมัดคล้องจากคานบนเสาไฟฟ้า เมื่อหม้อแปลงไฟฟ้าเคลื่อนจากจุดที่ติดตั้งเดิมและถูกเคลื่อนมาอยู่บนพื้นดิน ถือว่าเป็นการเอาไปซึ่งทรัพย์สินหม้อแปลงไฟฟ้า อันเป็นลักทรัพย์สำเร็จแล้ว แม้จำเลยกับพวกจะยังไม่ทันยกหม้อแปลงไฟฟ้าขึ้นรถยนต์กระบะเพราะหม้อแปลงไฟฟ้ามาน้ำหนักมาก (มีหมายเหตุท้ายฎีกาว่าน่าจะเป็นเพียงพยายาม/ดูเปรียบเทียบกับฎ.๗๐๕๓/๒๕๔๕)

การพาทรัพย์สินให้เคลื่อนที่ไม่เฉพาะแต่การกระทำทางกายภาพที่ต้องจับตัวทรัพย์สินเท่านั้น วิธีการอื่นใด เช่น การหลอกให้ผู้อื่นหยิบทรัพย์สินมาให้ การล่อสัตว์ให้ตามออกมา หรือการใช้ท่อต่อไอของเหลวไหลก็มีผลเช่นเดียวกัน

ฎ.๒๙๖๑/๒๕๒๒ จำเลยลักใบยาโดยใช้ ร.และ ก. ขนไป โดย ร. และ ก. ไม่รู้ไม่ได้ร่วมกระทำความผิด จำเลยเป็นผู้ลักทรัพย์

ข.๒ อยู่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้ คือ มีอำนาจเหนือทรัพย์สินนั้นแล้วมิใช่เพียง
ขั้นตอนที่แยกทรัพย์สินนั้นออกจากกันไม่ว่าโดยธรรมชาติหรือมนุษย์ จึงจะถือเป็นความสำเร็จ

หากคนร้ายปลดโคออกจากเกวียนเป็นขั้นตอนแยกทรัพย์สิน หากต้อนโคให้เดินตามไป
ในทิศทางที่ตนต้องการได้ยอมเป็นการเคลื่อนที่ในลักษณะที่จะพาเอาไปได้ เป็นลักษณะสำเร็จ
แต่หากปลดโคออกจากเกวียนแล้ว โคไม่ยอมเดินก็ดี หรือโควิ่งหนียังไล่จับไม่ได้ก็ดี ก็ยังไม่อยู่ใน
ลักษณะที่จะพาเอาไปได้ จึงเป็นเพียงพยายาม (เทียบฎ.๒๘๗/๒๕๑๐ และฎ.๕๐/๒๕๖๔)

ฎ.๒๗๒/๒๕๒๗ จำเลยมีเจตนาลักทรัพย์คอกซึ่งบุตรผู้เสียหายสวมใส่อยู่ พอใช้
กรรไกรตัดสร้อยขาดตกลงยังพื้นดิน ยังมีได้ยึดถือเอาสร้อยก็มีคนบอกให้ผู้เสียหายรู้และเก็บเอา
สร้อยไว้เสียก่อน จะถือว่าจำเลยเอาสร้อยนั้นไปยังไม่ได้ ย่อมมีความผิดฐานพยายามลักทรัพย์
เท่านั้น

ฎ.๓๑๔๒/๒๕๕๗ ประสงค์จะลักน้ำยาง จำเลยเพียงกรีดยางแล้วน้ำยางไหลมาอยู่ใน
ในถ้วยรอง ผิดฐานพยายามลักทรัพย์

ฎ.๗๐๓๕/๒๕๔๕ สุกกรตัวเกิดเหตุมีน้ำหนักเกือบ ๒๐๐ กิโลกรัม ไม่สามารถอุ้มหรือจับไปโดยง่าย ทั้งวัดเจ้าของสุกรก็ไม่ได้กักขังแต่ปล่อยให้มียอิสระ ขณะตำรวจเข้าจับกุมจำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ถึงที่ ๕ กำลังช่วยกันดึงและผลักดันสุกรให้เข้าไปในช่องบรจุ สุกกรยังไม่ได้เข้าไปในช่องทั้งตัว ทั้งยังไม่ได้นำขึ้นรถ จำเลยที่ ๑ และที่ ๓ ถึงที่ ๕ ยังไม่อยู่ในฐานะที่สามารถนำสุกรไปได้ การกระทำจึงยังไม่บรรลุผล คงผิดฐานพยายามลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะ (ฎ.๔๓๙๙-๔๓๕๐/๒๕๕๕ ทำนองเดียวกัน และเปรียบเทียบกับฎ.๖๐๘๐/๒๕๔๖ ที่กล่าวแล้ว)

หากยังไม่มีกรกระทำถึงขั้นที่ถือว่าลงมือแล้วย่อมไม่เป็นความผิด

ฎ.๑๘๔๙/๒๕๖๔ บริเวณที่จำเลยที่ ๑ ขับรถกระบะเข้าไปจอดเป็นที่โล่งห่างจากอาคารโรงงานของผู้เสียหาย แม้บริเวณดังกล่าวมีใช้สถานที่ที่บุคคลใดจะเข้าไปหาปลาหรือหาหนู ทั้งปรากฏข้อเท็จจริงว่ามีคีมและกรรไกรของกลางที่ใช้ตัดสายไฟฟ้าได้อยู่ในรถกระบะ ทำให้เห็นว่าจำเลยทั้งสองมีเจตนาที่จะเข้าไปลักทรัพย์ในโรงงานของผู้เสียหาย แต่บริเวณที่จำเลยที่ ๑ ขับรถกระบะไปจอดดังกล่าวยังอยู่ห่างจากตู้ควบคุมที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยทั้งสองจะเข้าไปลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศ ประกอบกับการลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศจำเลยทั้งสองจะต้องลงจากรถไปตัดสายไฟฟ้าและถอดเครื่องปรับอากาศจากจุดที่ติดตั้งไว้ เมื่อจำเลยทั้งสองเพิ่งกระทำเพียงใช้ไฟฉายส่องไปรอบพื้นที่อันมีลักษณะเป็นการดูลาดเลา โดยยังมิได้ลงจากรถกระบะ จึงยังไม่อยู่ในวิสัยที่จะลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศดังกล่าวได้ การกระทำของจำเลยทั้งสองยังถือไม่ได้ว่าเป็นการลงมือกระทำความผิดในอันที่จะลักสายไฟฟ้าและเครื่องปรับอากาศของผู้เสียหายตามฟ้อง

ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

ก) ทรัพย์สิน หมายถึง วัตถุที่มีรูปร่างซึ่งอาจมีราคาและถือเอาได้ ทั้งต้องเคลื่อนที่ได้ ดังนั้นจึงต้องเป็นสังหาริมทรัพย์เท่านั้น อสังหาริมทรัพย์เฉพาะที่แยกออกมาเป็นสังหาริมทรัพย์แล้วเท่านั้นที่อาจถูกเอาไปได้ (ฎ.๕๗๔/๒๕๒๗, ฎ.๘๑๖/๒๕๔๐, ฎ.๕๔๒๓/๒๕๔๑, ฎ.๕๖๕/๒๕๔๒)

ฎ.๒๗๖๓/๒๕๔๑ การที่เพียงแต่ได้รับสิทธิให้เก็บรังนกอีแอ่น แต่ยังไม่ได้ยึดถือครอบครองจึงยังไม่เป็นเจ้าของ จำเลยทั้งสองมาเก็บรังนกไปจึงไม่ผิดฐานลักทรัพย์

•
ฎ.๗๖๘๐/๒๕๕๓ จำเลยทั้งสองทำบันทึกรายชื่อซื้อตกลงโอนสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมชดเชยต่อลูกค้ายรวม ๒๓ ราย ให้แก่โจทก์ ต่อมาจำเลยทั้งสองกลับใช้สิทธิเรียกร้องให้ลูกค้ายบางรายชำระค่าสินไหมชดเชยแก่จำเลยทั้งสอง แต่สิทธิเรียกร้องดังกล่าวมิใช่วัตถุประสงค์ที่ปรากฏที่สามารถเคลื่อนที่ได้ อันอาจจะมีการเอาไปได้ตามความหมายของคำว่าทรัพย์สิน ในความผิดอาญาฐานลักทรัพย์ ทั้งการที่จำเลยทั้งสองไปขอรับเงินหรือเช็คค่าสินไหมชดเชยจากลูกค้ายนั้น ก็ไม่ได้เป็นการกระทำแทนโจทก์ ดังนั้นเงินและเช็คดังกล่าวจึงไม่ใช่ทรัพย์สินของโจทก์ การกระทำของจำเลยทั้งสองจึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์หรือยกยอกทรัพย์ของโจทก์ แต่เป็นเพียงการไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงอันเป็นการผิดสัญญาทางแพ่งเท่านั้น

ข้อมูลถือเป็นทรัพย์สินหรือไม่

ฎ.๕๑๖๑/๒๕๔๗ ข้อมูลไม่นับเป็นวัตถุประสงค์ที่ปรากฏ เป็นเพียงสัญลักษณ์ที่ถ่ายทอดความหมายของข้อมูลโดยอาศัยเครื่องคอมพิวเตอร์ มิใช่รูปร่างของข้อมูล เมื่อ ปพพ. มาตรา ๑๓๗ บัญญัติว่า ทรัพย์สินหมายความว่าวัตถุประสงค์ที่ปรากฏ ข้อมูลในแผ่นบันทึกข้อมูลจึงไม่ถือว่าเป็นทรัพย์สิน การที่จำเลยนำแผ่นบันทึกข้อมูลเปลื้องลอกข้อมูลจากแผ่นบันทึกข้อมูลของโจทก์ร่วมจึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

พลังงานเป็นทรัพย์สินที่อาจถูกลักได้หรือไม่

กระแสไฟฟ้า ศาลฎีกาเคยวินิจฉัยยุติว่าเป็นทรัพย์สินที่ลักได้ (ฎ.๘๗๗/๒๕๐๑,ฎ.๑๘๘๐/๒๕๔๒,ฎ.๒๒๘๖/๒๕๔๕,ฎ.๖๓๘๔/๒๕๔๗,ฎ.๔๘๑/๒๕๔๙) ทั้งนี้อาจมองว่าวัตถุที่มีรูปร่างนั้น ไม่ได้หมายถึงว่าต้องสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่าหรือสัมผัสได้เท่านั้น

ฎ.๑๘๘๐/๒๕๔๒ (ป) สัญญาณโทรศัพท์เป็นกระแสไฟฟ้าที่แปลงมาจากเสียงพูดเคลื่อนที่ไปตามสายลวดตัวนำจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง การที่จำเลยลักเอาสัญญาณโทรศัพท์จากตู้โทรศัพท์ใช้ จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์สินเช่นเดียวกับการลักกระแสไฟฟ้า

ฎ.๕๓๕๔/๒๕๓๙ จำเลยนำโทรศัพท์มือถือมาปรับจูนและก๊อปปี้อื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้เสียหายแล้วใช้รับส่งวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับอนุญาต เป็นเพียงการแย่งใช้คลื่นสัญญาณโทรศัพท์ของผู้เสียหายโดยไม่มีสิทธิ มิใช่การเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไปโดยทุจริต ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์สิน (ฎ.๘๑๗๗/๒๕๔๓)

ศพเป็นทรัพย์สินหรือไม่

หากศพนั้นมีเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือกรรมสิทธิ์รวม คือมีการถือเอาหรือหวงกันแล้ว ศพ อาจเป็นวัตถุแห่งการลักได้ เช่น โครงกระดุกในพิพิธภัณฑ (เทียบฎ.๑๑๗๔/๒๕๐๘) ดังนั้นหาก เอาไปโดยทุจริตอาจเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๔ นอกเหนือไปจากความผิดตามมาตรา ๓๖๖/๓ คือการเคลื่อนย้ายศพโดยไม่มีเหตุอันสมควร ทั้งนี้ยังอาจมีความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามมาตรา ๓๕๘ ได้อีกด้วย

ทรัพย์สินนอกพาณิชย์

ทรัพย์สินที่ไม่อาจถือเอาได้ เช่น สายลม ก้อนเมฆ

สำหรับทรัพย์สินผิดกฎหมาย เช่น ของเถื่อน เป็นต้น แม้จะไม่สามารถถือเอาได้และไม่ อาจโอนกันได้โดยผลของกฎหมาย ก็สามารถเป็นทรัพย์สินที่เป็นวัตถุแห่งการลักทรัพย์สินหรือยกยอก ได้

ฎ.๑๙๗/๒๔๙๐ เจ้าพนักงานสรรพสามิตจับสุราไปแล้ว เอาสุรานั้นเสียโดยเจตนา ทุจริตย่อมมีความผิดฐานยกยอก และถือว่าเจ้าของสุราเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษ ได้

ข) ทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย

ข.๑ กรณีจำนำ

หากผู้ที่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ไปเอาทรัพย์สินของตนที่อยู่ในความครอบครองของบุคคลอื่น ย่อมไม่ผิดฐานลักทรัพย์ ดังนั้น การที่ผู้จำนำไปเอาทรัพย์สินของตนจากผู้รับจำนำจึงไม่ผิดตาม มาตรา ๓๓๔ แต่ทั้งนี้มีความผิดฐานโกงเจ้าหนี้ตามมาตรา ๓๔๙

ข.๒ กรณีฝากเงิน

ฎ.๖๒๔/๒๕๕๓ การกระทำที่จะครอบงำประกอบความผิดฐานลักทรัพย์นั้น จะต้องเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้อื่นหรือที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต เงินฝากในบัญชีของ โจทก์ที่ ๑ ที่ฝากไว้กับจำเลยทั้งสองตกเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยทั้งสองและตกอยู่ในความ ครอบครองของจำเลยทั้งสอง จำเลยทั้งสองผู้รับฝากย่อมมีสิทธิที่จะบริหารจัดการเงินฝาก ประการใดก็ได้ คงมีหน้าที่เพียงต้องคืนเงินตามที่โจทก์ทั้งสองฝากไว้เท่านั้น โดยไม่จำเป็นต้องคืน เงินจำนวนเดียวกับที่ฝากไว้ การที่จำเลยทั้งสองเบิกถอนเงินจากบัญชีเงินฝากของโจทก์ที่ ๑ จึง ไม่ใช่การเอาทรัพย์สินของโจทก์ทั้งสองไป การกระทำของจำเลยทั้งสองไม่ครอบงำประกอบ ความผิดฐานลักทรัพย์

ข.๓ กรณีนิติกรรมโมฆะ

- ฎ. ๓๐๓/๒๕๐๓ จำเลยได้ขายกระบือของกลางให้แก่ผู้เสียหาย แต่ยังไม่มีการจดทะเบียนโอน จึงตกเป็นโมฆะตามปพพ. มาตรา ๔๕๖ เมื่อจำเลยผู้ขายเอากระบือกลับไปจากผู้เสียหาย การกระทำของจำเลยย่อมไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ เพราะกรรมสิทธิ์ยังอยู่ที่จำเลย

ข.๔ กรณีส่วนควบ

ฎ. ๑๐๙๓/๒๕๓๗ กรณีเป็นเรื่องเอาสังหาริมทรัพย์ของบุคคลอื่นหลายคนมารวมกันเข้าเป็นรถยนต์ชนิดมีตัวถังเป็นส่วนควบ เมื่อตัวรถยนต์ของผู้ให้เช่าซื้อถือได้ว่าเป็นทรัพย์สินประเภทตามปพพ. มาตรา ๑๓๑๖ ผู้ให้เช่าซื้อเป็นเจ้าของตัวรถยนต์จึงเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่รวมเข้ากันแต่เพียงผู้เดียว โจทก์หาใช่เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไม่ เมื่อผู้ให้เช่าซื้อเอารถยนต์นั้นไป จึงหาใช่เป็นการเอาทรัพย์สินที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย การกระทำไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ. ๑๒๕/๒๕๖๕ ต้นยูคาลิปตัสเป็นไม้ยืนต้นย่อมตกเป็นส่วนควบของที่ดิน ตามป.พ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง เจ้าของทรัพย์สินประเภทย่อมมีกรรมสิทธิ์ในส่วนควบของทรัพย์สินนั้น ตามมาตรา ๑๔๔ วรรคสอง แม้โจทก์ร่วมเป็นผู้ปลูกและดูแลต้นยูคาลิปตัสซึ่งปลูกอยู่ในที่ดินเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน แต่เมื่อที่ดินพิพาทเป็นที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติเป็นของแผ่นดินมิใช่ของโจทก์ร่วม และไม่ปรากฏว่าโจทก์ร่วมได้รับอนุญาตจากทางราชการให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทอันจะไม่ถือว่าต้นยูคาลิปตัสเป็นส่วนควบกับที่ดินตามป.พ.พ.มาตรา ๑๔๖ ดังนี้ ต้นยูคาลิปตัสจึงเป็นส่วนควบของที่ดินไม่ใช่ของโจทก์ร่วม การกระทำของจำเลยไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์โจทก์ร่วมตามฟ้อง

• ฎ.๑๓๙๕/๒๕๖๕ โจทก์กับ ว. อยู่อาศัยในบ้านและทำประโยชน์ในที่ดินพิพาทโดยอาศัยสิทธิของ ป. ซึ่งเป็นเจ้าของที่ดินเดิม จึงเป็นการครอบครองบ้านและที่ดินพิพาทแทน ป. แม้โจทก์เป็นผู้ปลูกมะพร้าวในที่ดินพิพาทก็ตาม แต่เมื่อต้นมะพร้าวเป็นไม้ยืนต้นย่อมเป็นส่วนควบกับที่ดินที่ไม่ขึ้นขึ้นอยู่ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๔๕ วรรคหนึ่ง เมื่อ ป. โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทให้จำเลยที่ ๒ กับพวกแล้ว จำเลยที่ ๒ กับพวกจึงเป็นผู้มีกรรมสิทธิ์ในต้นมะพร้าวตามบทกฎหมายดังกล่าว การที่จำเลยที่ ๒ ให้คนงานตัดลูกมะพร้าวในที่ดินพิพาทไปขาย จึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ข.๕ กรณีกรรมสิทธิ์รวม

ฎ.๕๐๒/๒๕๖๓ ก่อนเกิดเหตุจำเลยกับผู้เสียหายอยู่กินกันโดยมิได้จดทะเบียนสมรส และระหว่างอยู่กินด้วยกันร่วมกันลงทุนประกอบกิจการร้านอินเทอร์เน็ตที่บ้านผู้เสียหาย ทรัพย์สินที่ทำมาหาได้ระหว่างอยู่กินกันฉันสามีภริยา ย่อมเป็นกรรมสิทธิ์รวม โดยแต่ละฝ่ายมีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินดังกล่าวคนละส่วนเท่าๆ กัน เมื่อเลิกกันต้องแบ่งกรรมสิทธิ์คนละครึ่ง การที่จำเลยกับพวกมาขนทรัพย์สินที่เป็นกรรมสิทธิ์รวมขณะอยู่ในความครอบครองของผู้เสียหายไป เป็นของตนฝ่ายเดียวทั้งหมด เป็นการเอาทรัพย์ที่ผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยไปโดยทุจริต จำเลยจึงมีความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์

ข้อสังเกต

ฎ.๙/๒๕๔๓ จำเลยลักบัตร เอ. ที. เอ็ม. ของผู้เสียหายแล้วไปถอนเงินของผู้เสียหาย โดยผ่านเครื่องฝากถอนเงินอัตโนมัติ เป็นความผิดฐานลักบัตรฯ และลักเงินผู้เสียหาย ต่างกรรมกัน และยังเป็นความผิดตามมาตรา ๑๘๘ ต้องลงโทษตามมาตรา ๑๘๘ ซึ่งเป็นบทหนัก

ข้อเท็จจริงเรื่องนี้ได้ความว่ามี การส่งบัตรไปให้ผู้เสียหายแล้ว ส่วนถ้ายังไม่มีการส่งบัตรฯ ไปให้ผู้เสียหายเคยมีฎ.๖๑๓/๒๕๔๐วินิจฉัยว่าเงินที่จำเลยกดออกมาเป็นของธนาคาร

ฎ.๖๕๐/๒๕๑๐ จำเลยจํานำสร้อยคอของตนไว้กับผู้เสียหายเพื่อเอามาเล่นการพนัน แล้วจำเลยกระชากสร้อยเส้นนั้นไปจากคอผู้เสียหาย ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ข้อเท็จจริงหากเปลี่ยนเป็นว่า จำเลยแพ้นั้นจึงตีสร้อยคอเป็นการชำระหนี้ ย่อมเท่ากับเป็นการมอบการครอบครองสละกรรมสิทธิ์ให้ผู้เสียหาย แม้การชำระหนี้พ้นจะไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่ ปพพ.มาตรา ๔๑๑ บัญญัติว่าหาอาจจะเรียกร้องคืนทรัพย์หาได้ไม่ ผู้เสียหายย่อมมีอำนาจเหนือทรัพย์แล้ว หากจำเลยเอากลับมาย่อมมีความผิดฐานลักทรัพย์

•
ฎ.๓๘๕๕/๒๕๖๓ แม้อำนาจเห็นได้ว่าเป็นอวัยวะสำคัญของร่างกาย แต่ลักษณะของบาดแผลซึ่งฉีกขาดเพียงเล็กน้อย ย่อมแสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้ใช้มีดปาดคอให้ลึกเพื่อให้ผู้เสียหายถึงแก่ความตาย ส่วนบาดแผลอื่นที่ผู้เสียหายได้รับก็เป็นเพียงแผลฉีกขาดและแผลถลอกเท่านั้น อีกทั้งหลังเกิดเหตุจำเลยยอมให้ผู้เสียหายเข้าห้องน้ำเพื่อล้างบาดแผล พฤติการณ์ดังกล่าวมีเหตุผลให้เชื่อได้ว่าจำเลยไม่มีเจตนาฆ่าผู้เสียหาย คงมีแต่เจตนาทำร้ายเท่านั้น ขณะที่จำเลยนั่งคร่อมผู้เสียหายอยู่บนเตียง กระเป๋าสตางค์ของผู้เสียหายวางอยู่บนเตียงและจำเลยดึงลิ้นชักหรือค้นทรัพย์สิน ดังนั้น หากจำเลยประสงค์ต่อทรัพย์สินตั้งแต่แรกจำเลยน่าจะรีบลักเอากระเป๋าสตางค์และทรัพย์สินอื่นของผู้เสียหายแล้วหลบหนีไปทันที แต่จำเลยยังคงอยู่ในห้องระหว่างที่ผู้เสียหายเข้าห้องน้ำประมาณ ๓๐ นาที และเพิ่งหลบหนีหลังจากที่ผู้เสียหายร้องให้คนช่วย พร้อมทั้งหยิบกระเป๋าสตางค์และโทรศัพท์เคลื่อนที่ของผู้เสียหายไป แสดงว่าการลักทรัพย์สินเกิดขึ้นในภายหลังและขาดตอนจากการทำร้ายร่างกายแล้ว อันเห็นได้ว่าจำเลยไม่มีเจตนาลักทรัพย์สินโดยใช้กำลังประทุษร้ายเพื่อความสะดวกแก่การลักทรัพย์สินหรือการพาทรัพย์สินนั้นไป และโดยมีอาวุธจำเลยจึงไม่มีความผิดฐานชิงทรัพย์สินโดยมีอาวุธ แต่มีความผิดฐานลักทรัพย์สินเท่านั้น

ข้อพิจารณาองค์ประกอบภายใน

๑. เจตนา หมายถึง ผู้กระทำรู้ถึงข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ประกอบของความผิดตาม มาตรา ๕๙ วรรคสาม คือรู้ว่าทรัพย์สินเป็นของผู้อื่นหรือผู้อื่นเป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วยแต่ไม่ จำเป็นต้องรู้ว่าเป็นของใคร (ฎ.๑๔๓๓/๒๕๓๐) และไม่สำคัญผิดในข้อเท็จจริงตามมาตรา ๖๒ เช่น เข้าใจว่าตนมีอำนาจเอาไปได้หรือเข้าใจว่าเจ้าของยกให้แล้ว (ฎ.๓๔๑๒/๒๕๕๐) เป็นต้น

การมีเจตนาอาจเป็นได้ทั้งประสงค์ต่อผลที่จะเอาทรัพย์สินของผู้อื่นไป หรืออาจเป็นเจตนา ย่อมถึงเห็นผลก็ได้ เช่น การเอารถของผู้อื่นไปทิ้งในแม่น้ำซึ่งเป็นการตัดกรรมสิทธิ์ของเจ้าของ รถ (ฎ.๙๖๕/๒๕๒๑) หรือจำเลยขับรถของผู้เสียหายไปจอดทิ้งไว้ในทุ่งนาซึ่งมีป่าละเมาะห่าง ถนนประมาณครึ่งกิโลเมตร และห่างจากที่เกิดเหตุประมาณ ๒ กิโลเมตร แสดงว่าจำเลยมี เจตนาเอารถยนต์ของผู้เสียหายไปโดยทุจริต เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๔

ฎ.๒๑๖/๒๕๐๙ จำเลยยอมให้ผู้เสียหายร่วมประเวณีมีสิ่งตอบแทน แต่ผู้เสียหายผิดข้อตกลง จำเลยไม่พอใจจึงได้ทำร้ายผู้เสียหายแล้วเอาปืนของผู้เสียหายไปทิ้งที่ปลักน้ำกลางทุ่งนาเพราะกลัวผู้เสียหายจะยิง การเอาปืนไปทิ้งนำโดยไม่เอาไปเป็นประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่นแสดงว่าจำเลยไม่มีเจตนาประสงค์จะเอาทรัพย์สิน การเอาปืนของผู้เสียหายไปทิ้งจึงไม่ผิดฐานลักทรัพย์

๒. เจตนาพิเศษ (มูลเหตุจูงใจ) หมายถึง ต้องมีเจตนาทุจริต ซึ่งตามมาตรา ๑ (๑) หมายความว่า เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเองหรือผู้อื่น

ฎ.๒๙๖๐/๒๕๕๒ จำเลยเข้าใจโดยสุจริตว่าป. กรรมการผู้มีอำนาจของบริษัทโจทก์ร่วมอนุมัติให้จำเลยเบิกเงินเดือนล่วงหน้าของจำเลยได้ แม้จำเลยจะไม่ได้ขออนุมัติจากป. ก่อนตามระเบียบ การเบิกเงินเดือนล่วงหน้าของจำเลยก็ไม่ใช่การเอาทรัพย์สินของโจทก์ร่วมไปโดยทุจริต

ฎ.๑๙๔๓/๒๕๖๔ ต้นปาล์มน้ำมันเป็นไม้ยืนต้นย่อมตกเป็นส่วนควบของที่ดินและย่อมตกเป็นกรรมสิทธิของ ส.ป.ก.ตามกฎหมาย คณะกรรมการหมู่บ้านที่ดูแลสวนปาล์มน้ำมันก็ดี หรือแม้แต่วัดที่ทำหน้าที่ดูแลสำนักสงฆ์ก็ดี ไม่อาจอ้างสิทธิในความเป็นเจ้าของต้นปาล์มน้ำมันในที่ดินแปลงดังกล่าวได้ การที่จำเลยว่าจ้างให้คนเข้าไปตัดผลต้นปาล์มน้ำมันในที่ดินแปลงดังกล่าวจึงเป็นการลักเอาไปซึ่งทรัพย์สินของ ส.ป.ก. แม้ข้อเท็จจริงนี้จะแตกต่างจากที่โจทก์บรรยายฟ้องว่าจำเลยลักเอาผลปาล์มน้ำมันของสำนักสงฆ์ไปก็เป็นเพียงแค่อายละเอียด มิใช่แตกต่างในข้อสาระสำคัญ ศาลจึงพิจารณาตามข้อเท็จจริงที่ได้ความได้ตามป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง

จำเลยทำสัญญาเช่าที่ดินจากวัดจริง ฉะนั้น การที่จำเลยว่าจ้างคนให้เข้าไปตัดผลปาล์ม น้ำมัน ย่อมเป็นการกระทำที่จำเลยเข้าใจว่าตนมีสิทธิเข้าไปเก็บผลปาล์มน้ำมันในทรัพย์สินที่เช่าได้ ถือไม่ได้ว่าจำเลยกระทำไปโดยมีเจตนาทุจริต จึงไม่มีความผิดฐานลักทรัพย์ตามฟ้อง

•
- ประโยชน์ที่ได้นั้นไม่จำเป็นต้องเป็นประโยชน์ในลักษณะทรัพย์สินก็ถือว่า
เจตนาทุจริต

ฎ.๘๖๗/๒๕๑๓ ส. น. หลอก ซ. ว่า พ. คือ ว. เจ้าของที่ดิน นส.๓ ที่นำมาเป็น
หลักประกันตัว ก. ต่อศาล ซ. หลงเชื่อทำหนังสือรับรองหลักประกันต่อศาล เป็นการกระทำโดย
ทุจริต แม้ ส. น. ไม่ได้ประโยชน์เป็นตัวทรัพย์ แต่ ก. จำเลยที่ศาลให้ประกันตัวไปก็ได้รับ
ประโยชน์โดยการใช้หนังสือรับรองนั้น เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

- การเอาทรัพย์ไปที่ไม่ใช่ลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ไม่ถือว่าเจตนาพิเศษ

ฎ.๑๖๔๓/๒๕๓๕ จำเลยเอาปืนของผู้เสียหายไปเพื่อจะยิงทำร้าย ส. ซึ่งเป็นชู้กับภริยา
ของจำเลยด้วยความบันดาลโทสะที่เห็น ส. นั่งอยู่กับภริยาของจำเลย มิได้มีเจตนาที่จะเอาปืน
ของผู้เสียหายไปเป็นของตนโดยทุจริต จึงไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

•

- การเอาทรัพย์สินไปโดยถือวิสาสะ ศาลฎีกาวินิจฉัยว่าไม่มีเจตนาทุจริต

ฎ.๓๘๙๔/๒๕๓๑ จำเลยและ ป.ผู้เสียหายเป็นพี่น้องกัน จำเลยมาขอยืมรถจักรยานยนต์จาก ป. แต่ ป.ไม่ให้ จำเลยแสดงกริยาอะอะไว้วายและต่อมาเอารถจักรยานยนต์ไป เป็นเพียงการถือวิสาสะพี่น้อง และเมื่อเอาไปแล้วก็มีได้พาหลบหนีแต่อย่างใด จำเลยจึงขาดเจตนาทุจริต ไม่เป็นความผิดฐานลักทรัพย์

ฎ.๒๑๘๘/๒๕๔๕ จำเลยเอาทรัพย์สินไปจากผู้เสียหายก็เนื่องจากไม่ต้องการให้ผู้เสียหายนำไปเล่นการพนัน แสดงว่าจำเลยหาได้มีเจตนาที่จะเอาทรัพย์สินไปเพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับจำเลยหรือผู้อื่นแต่อย่างใด จำเลยจึงไม่มีความผิดฐานชิงทรัพย์ คงมีแต่ความผิดเฉพาะทำร้ายร่างกายผู้อื่นจนได้รับอันตรายแก่กายตามมาตรา ๒๙๕

- การเอาทรัพย์สินไปในลักษณะเพื่อบังคับชำระหนี้

เดิมศาลฎีกาเคยวินิจฉัยทำนองว่า หากมีการบังคับชำระหนี้โดยการเอาทรัพย์สินไปในจำนวนที่ใกล้เคียงหรือเพียงพอ ถือว่าขาดเจตนาทุจริต เช่น การเอากระบี่กับเกวียนไปแทนการชำระหนี้เงิน การตวงข้าวชำระแทนค่าเช่านาที่ผู้เสียหายค้างกับจำเลย การเอาตุ้ยมของผู้เสียหายไปตีชำระหนี้ เป็นต้น (ฎ.๒๕๑/๒๕๑๓, ฎ.๒๐๔๑/๒๕๑๕, ฎ.๑๗๑๕/๒๕๓๔, ฎ.๒๐๐/๒๕๔๔, ฎ.๓๑๕๐/๒๕๔๙)

ต่อมา มี ฎ.๖๗๔/๒๕๕๔ (ป) วินิจฉัยว่า แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่า จำเลยกับพวกเข้าไปทำร้ายร่างกายผู้เสียหายจนได้รับบาดเจ็บ และบังคับเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปเท่าที่คิดว่าพอกับค่าจ้างที่ผู้เสียหายเป็นหนี้พวกจำเลยอยู่เท่านั้น ไม่ได้เอาทรัพย์สินอื่นๆ ที่มีค่ามากไปด้วยก็ตาม แต่การกระทำของจำเลยกับพวกดังกล่าวเป็นการกระทำที่ไม่มีอำนาจตามกฎหมาย ศาลฎีกาโดยที่ประชุมใหญ่เห็นว่า เป็นการกระทำโดยมีเจตนาทุจริตแล้ว การกระทำของจำเลยกับพวกเป็นการร่วมกันปล้นทรัพย์

ฎ.๖๗๖๗/๒๕๕๗ ก็วินิจฉัยว่า การแย่งโทรศัพท์เคลื่อนที่เพื่อบังคับชำระหนี้ เป็นความผิดฐานชิงทรัพย์

การที่เจ้าหนี้เอาทรัพย์สินของลูกหนี้ไปเพื่อต่อรองให้ชำระหนี้ กระทำได้หรือไม่

ก. ไม่ได้เพราะไม่มีอำนาจตามกฎหมายให้กระทำได้ หรือ

ข. การกระทำดังกล่าวมิใช่การเอาทรัพย์สินไปในลักษณะตัดกรรมสิทธิ์ จึงถือไม่ได้ว่ามีเจตนาทุจริต

ฎ.๔๙๓๒/๒๕๖๑การที่จำเลยนำรถยนต์ของผู้เสียหายไปเพื่อเป็นการประกันหนี้ โดยผลการเช่นนี้จึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจใดๆ ตามกฎหมาย ถือได้ว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มีควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายสำหรับตนเอง อันเป็นการเอาทรัพย์สินของผู้เสียหายไปโดยทุจริตแล้ว การกระทำของจำเลยกับพวกจึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์

เหตุฉกรรจ์/เหตุที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้น

มาตรา ๓๓๕ ผู้ใดลักทรัพย์

(๑) ในเวลากลางคืน

(๒) ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกขภัยแก่รถไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร หรือภัยพิบัติอื่นในทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัว ภัยอันตรายใดๆ

(๓) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ หรือโดยผ่านสิ่งเช่นว่านั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ

(๔) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนงให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

(๕) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่นเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้

(๖) โดยลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

(๗) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

(๘) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ

(๙) ในสถานที่บูชาสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ
สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในเขตยานสาธารณะ

(๑๐) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

(๑๑) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

(๑๒) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้
สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงห้าปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

•

ถ้าความผิดครั้งแรกเป็นการกระทำที่ประกอบด้วยลักษณะดังที่บัญญัติไว้ใน
อนุมาตราดังกล่าวแล้วตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึง
เจ็ดปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนสี่หมื่นบาท

ถ้าความผิดครั้งแรกเป็นการกระทำต่อทรัพย์สินที่เป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่
ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบ
ปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดดังกล่าวในมาตรานี้ เป็นการกระทำโดยความจำใจหรือความ
ยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย ศาลจะลงโทษผู้กระทำความผิดดังที่บัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๓๓๔ ก็ได้

มาตรา ๓๓๕ ทวิ ผู้ใดลักทรัพย์ที่เป็นพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา ถ้าทรัพย์นั้นเป็นที่สักการะบูชาของประชาชน หรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูป หรือวัตถุดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หกหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก ได้กระทำในวัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน สถานที่ราชการหรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงสิบห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสามแสนบาท

มาตรา ๓๓๖ ทวิ ผู้ใดกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓๔ มาตรา ๓๓๕ มาตรา ๓๓๕ ทวิ หรือมาตรา ๓๓๖ โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจหรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ หรือโดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด หรือโดยใช้อยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม ต้องระวางโทษหนักกว่าที่บัญญัติไว้ในมาตรานั้นๆ กึ่งหนึ่ง

ข้อพิจารณา

เหตุฉกรรจ์หรือเหตุที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นนี้เป็นพฤติการณ์ประกอบกรกระทำ ซึ่งอาศัยข้อเท็จจริงในเรื่องเวลา สถานที่ สถานการณ์ คุณลักษณะของทรัพย์ซึ่งเป็นวัตถุแห่งการกระทำ หรือลักษณะวิธีการของการกระทำ ทั้งนี้ผู้กระทำจะต้องรู้ข้อเท็จจริงนั้นด้วยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๖๒ วรรคท้ายด้วย

มาตรา ๓๓๕ (๑) “เวลากลางคืน” ตามมาตรา ๑ (๑๑) หมายความว่า เวลาระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น แสดงว่าต้องพิจารณาจากดวงอาทิตย์เป็นสำคัญ มิใช่พิจารณาที่ความสว่างหรือมืด ดังนั้น แม้จะยังไม่มืดแต่หากพระอาทิตย์ตกกลับขอบฟ้าแล้วก็เป็นเวลากลางคืน (ฎ.๖๔๑/๒๔๙๙) ทางกลับกันหากลักทรัพย์ในเวลากลางวันที่เกิดสุริยุปราคาก็ไม่ใช่ความมืดตามมาตรา ๓๓๕ (๑)

เวลากลางคืนของวันมีสองช่วง คือ ตั้งแต่หลัง ๐ นาฬิกาจนถึงพระอาทิตย์ขึ้น และตั้งแต่พระอาทิตย์ตกดินจนถึง ๒๔ นาฬิกา

การลักทรัพย์ในเวลากลางคืนนี้ หมายถึง มีการกระทำตั้งแต่ขึ้นลงมือตั้งแต่เวลากลางคืนแล้ว แม้ความมืดจะไปสำเร็จในเวลากลางวันก็ตาม แต่หากมีการลงมือลักทรัพย์ในเวลากลางวันจนความมืดสำเร็จ แม้จะทยอยขนทรัพย์ที่ลักออกมาล่องไปจนถึงกลางคืน ก็ไม่ถือว่าผิดลักทรัพย์ในเวลากลางคืน

(ฎ.๕๔๘/๒๕๔๘)

มาตรา ๓๓๕ (๒) “ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกขภัยแก๊รณไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร์ หรือภัยพิบัติอื่นในทำนองเดียวกัน หรืออาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ”

กลุ่มแรก คือ การลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่มีเหตุเพลิงไหม้ การระเบิด อุทกภัย หรือในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ เหตุทุกขภัยแก๊รณไฟ หรือยานพาหนะอื่นที่ประชาชนโดยสาร์ หรือภัยพิบัติอื่นในทำนองเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องสถานที่และเวลาเป็นข้อสำคัญ โดยไม่ต้องคำนึงว่าผู้ถูกระทำเป็นบุคคลใด การลักทรัพย์ผู้ที่มีงคุณอยู่ในบริเวณดังกล่าว แม้จะมีไซ้ผู้เคราะห์ร้ายก็รับโทษตามมาตรานี้

คำว่า “มีเหตุ” แสดงว่าเป็นเวลาปัจจุบันที่มีภัยนั้นๆเกิดขึ้นและมีอยู่จนกว่าจะสิ้นสุดลงสู่ภาวะปกติ ดังนั้น แม้ไฟไหม้จะระงับไปแล้ว แต่หากยังไม่เข้าสู่ภาวะปกติ ก็เข้าตามมาตรานี้

รถไฟหรือยานพาหนะที่ใช้ขนส่งสินค้าหรือใช้เป็นส่วนบุคคล โดยที่ไม่ได้ใช้ให้ประชาชน โดยสารย่อมไม่ถือเป็นความผิดตามมาตรา

ฎ.๔๐๒/๒๕๔๖ การลักทรัพย์ในที่หรือบริเวณที่มีอุบัติเหตุ ต้องเป็นอุบัติเหตุที่เกิดแก่รถไฟหรือยานพาหนะที่ประชาชนโดยสารเท่านั้น ตามฟ้องโจทก์ไม่ได้บรรยายถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว แม้จำเลยให้การรับสารภาพก็ไม่อาจลงโทษหนักขึ้นตามมาตรา ๓๓๕ (๒) ได้

กลุ่มที่สอง คือ การลักทรัพย์โดยอาศัยโอกาสที่มีเหตุเช่นว่านั้น หรืออาศัยโอกาสที่ประชาชนกำลังตื่นกลัวภัยอันตรายใดๆ ซึ่งเป็นเรื่องของสถานการณ์ที่ผู้กระทำผิดฉวยโอกาส

การอาศัยโอกาสที่มีเพลิงไหม้ลักกระปุกอัดจาร์บีโรงสีเหล็ก ๑ อัน ราคา ๘๐ บาท ของผู้ขนย้ายสิ่งของหนีไฟโดยทุจริต การลักทรัพย์ในสถานการณ์ดังกล่าวเป็นการซ้ำเติมผู้ที่กำลังอยู่ในความทุกข์หรือเคราะห์ร้ายโดยอาศัยความวุ่นวายฉวยโอกาส แม้ทรัพย์ที่ลักไปจะไม่รู้ว่าเป็นของใครก็เข้าข้อนี้ (ฎ.๑๘๐๙/๒๕๑๒)

• มาตรา ๓๓๕ (๓) โดยทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน หรือโดยผ่านสิ่งเช่น
ว่านั้นเข้าไปด้วยประการใดๆ

- สิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน เป็นสิ่งที่มีวัตถุประสงค์ในการป้องกันโดยตรง เช่น
ประตูบ้าน หน้าต่าง เหล็กดัด รั้ว ไซ้ เป็นต้น ดังนั้น หากประตูห้องเปิดอยู่ มิได้มีสภาพเป็นสิ่งกีดกัน
สำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน จำเลยเดินผ่านเข้าไปลักทรัพย์จึงไม่ผิดมาตรานี้ (ฎ.๙๘/๒๕๓๒)

จำเลยลักทรัพย์โดยใช้ลูกกุญแจไขกุญแจรถซึ่งใส่ไว้ผิดฐานลักทรัพย์ แต่ไม่ผิดมาตรา
๓๓๕ (๓) เพราะกุญแจรถที่ใส่ไว้ไม่ใช่สิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สินเหมือนเช่นรั้ว ทั้งการไข
ลูกกุญแจก็หาใช่เป็นการทำอันตรายแก่ตัวกุญแจอันจะเข้าเกณฑ์ตามอนุมาตรานี้ไม่ (ฎ.๑๐๘๐/๒๕๑๑)
จำเลยใช้กุญแจปลอมไขกุญแจรถและติดเครื่องยนต์ มิใช่เป็นการทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับคุ้มครอง
บุคคลหรือทรัพย์สิน (ฎ.๒๔๔๗/๒๕๒๗) (เพราะกุญแจรถถือเป็นส่วนหนึ่งของตัวรถ)

- การกระทำตามอนุมาตรานี้มีสองประการคือทำอันตราย หรือผ่านเข้าไปด้วยประการใดๆ

การทำอันตราย เช่น ผู้เสียหายใช้ไซ้คล้องยึดคล้องวิถีโอบกับตู้โชว์ไว้ จำเลยตัดไซ้เอากล่องไป (ฎ.
๘๙๙๓/๒๕๕๐) การทำลายกุญแจบ้านเพื่อเข้าไปลักทรัพย์ในบ้าน เป็นการทำอันตรายสิ่งกีดกันสำหรับ
คุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์สิน (ฎ.๑๐๘๒/๒๕๕๐) จำเลยใช้คีมตัดลวดและซีลซึ่งไซ้ปิดฝาถังน้ำมันเพื่อเปิดจะ
ดูดเอาน้ำมัน แต่ถูกจับเสียก่อน มีความผิดเพียงพยายามลักทรัพย์ตามมาตรา ๘๐, ๓๓๕ (๓) (ฎ.๑๐๘๒/
๒๕๔๙) การงัดกล่องใส่เหรียญโทรศัพท์เพื่อเอาเงินไป (ฎ.๘๙๒๒/๒๕๔๖)

•
ฎ.๓๑๒๑/๒๕๕๒ จำเลยซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ใช้เลื่อยตัดकुญแจแล้วเปิดประตูเข้าไปเอาเครื่องบดแป้งไฟฟ้าและรถจักรยานยนต์ที่เก็บอยู่ภายในบ้าน ซึ่งรู้อยู่แล้วว่าไม่ใช่บ้านพักของลูกหนี้และไม่รู้ด้วยว่าทรัพย์ดังกล่าวใช่ของลูกหนี้หรือไม่ไปเพื่อตีชำระหนี้ จึงเป็นการเอาไปโดยทุจริตจึงมีความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถานโดยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์

การผ่านเข้าไปด้วยประการใดๆนี้ ศ.จิตติเห็นว่าแม้ตัวผู้กระทำไม่ได้ผ่านสิ่งกีดกั้นเอง เพียงแต่ใช้ไม้สอยรื้อรั้วเข้าไปเอาทรัพย์ก็เข้าตามความหมายนี้แล้ว

ฎ.๓๐๐๕/๒๕๔๓ การที่จำเลยเข้าไปในรถกระบะ (ลักเครื่องเสียงวิทยุรถยนต์) ของผู้เสียหายโดยผ่านประตูรถ แม้ไม่ปรากฏร่องรอยการถูกงัดแงะซึ่งฟังไม่ได้ว่าจำเลยทำอันตรายสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์ก็ตาม ก็ถือว่าเป็นการผ่านสิ่งกีดกั้นสำหรับคุ้มครองบุคคลหรือทรัพย์เข้าไปด้วยประการใดๆตามมาตรา ๓๓๕ (๓) แล้ว (เทียบฎ.๒๔๔๗/๒๕๔๗)

- การทำอันตรายหรือการผ่านนี้ หมายถึงขณะที่เข้าไปเอาทรัพย์เท่านั้น หากลักเอาทรัพย์มาแล้วมีการพังประตูหรือลอดผ่านรั้วบ้านไม่เข้าอนุมาตรานี้

มาตรา ๓๓๕ (๔) โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนองให้เป็นทางคนเข้า หรือเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้

- ช่องทางตามอนุमतรานี้เป็นช่องทางที่มนุษย์ได้ทำขึ้น แต่สภาพไม่ได้ตั้งใจให้เป็นทางคนเข้า เช่น หน้าต่าง ช่องลม ช่องพิน และเป็นช่องที่มีอยู่แล้ว มิใช่การที่ผู้กระทำผิดไปสร้างใหม่ เช่น การเจาะฝ้าหลังคาเข้าไปที่ไม่ผิดตาม (๔) แต่เป็นความผิดตาม (๓)

ฎ.๒๓๘๕/๒๕๓๔ การที่จำเลยปีนหน้าต่างบ้านเข้าไปในบ้านผู้เสียหายเพื่อจะลักทรัพย์ แต่ผู้เสียหายตื่นขึ้นมาพบจำเลยเสียก่อน จึงมีความผิดฐานพยายามลักทรัพย์ในเคหสถานในเวลากลางคืน โดยเข้าทางช่องทางซึ่งได้ทำขึ้นโดยไม่ได้จำนองให้เป็นทางคนเข้า และฐานบุกรุกในเวลากลางคืน

- การเข้าทางช่องทางซึ่งผู้เป็นใจเปิดไว้ให้ นั้น ผู้เป็นใจไม่จำเป็นต้องกระทำถึงขนาดอยู่ในฐานะผู้สนับสนุน เพียงแต่เต็มใจเปิดไว้ให้เท่านั้น เช่น การที่ลูกจ้างโกรธนายจ้างจึงเปิดหน้าต่างทิ้งหรือไม่ใส่กลอนไว้เพื่อให้คนเข้ามาลักทรัพย์ อย่างไรก็ตามการเป็นใจนี้ต้องเป็นเพื่อให้ลักทรัพย์ ดังนั้น หากลูกจ้างเปิดหน้าต่างทิ้งไว้เพื่อให้เพื่อนปีนแอบเข้ามาหา แต่จำเลยกลับปีนเข้ามาลักทรัพย์ก็ไม่ใช่ (๔) นี้

มาตรา ๓๓๕ (๕) โดยแปลงตัวหรือปลอมตัวเป็นผู้อื่น มอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่น เพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าได้

แปลงตัว คือ การทำให้ตนเปลี่ยนไปจากเดิม เช่น การติดหนวด ใส่วิกผม ส่วน**ปลอมตัว** คือ การทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นบุคคลอื่น เช่น การอ้างว่าเป็นญาติของเจ้าของห้องให้มาเอาของ หรือการอ้างว่าเป็นช่างที่เจ้าของห้องให้มาซ่อมไฟแล้วถือโอกาสลักเอาทรัพย์สินไป สำหรับการมอมหน้าหรือทำด้วยประการอื่น เช่น ใส่ผ้าโพกคลุม ทาสีหรือเขม่า ทั้งนี้โดยมีเจตนาพิเศษเพื่อไม่ให้เห็นหรือจำหน้าตนได้ หากกระทำได้ดังกล่าวแล้วแต่ยังมีคนจำหน้าได้ก็ถือว่าผิดเช่นกัน

มาตรา ๓๓๕ (๖) โดยลวงว่าเป็นเจ้าพนักงาน

การลวงนี้จะอ้างว่าตนเป็นเจ้าพนักงานใดก็ได้และไม่จำเป็นต้องขนาดลวงว่าเป็นเจ้าพนักงานกระทำการตามหน้าที่ นอกจากนี้ผู้ถูกลวงจะเชื่อหรือไม่หาใช่สาระสำคัญ

ฎ.๘๑๐/๒๕๒๐ แสดงตัวว่าเป็นเจ้าพนักงานขอค้นบ้าน และเข้าไปในบ้านแล้วขู่เอาทรัพย์สินไป

ข้อสังเกต หากเป็นเจ้าพนักงานจริงไม่ได้ลวงอาจผิดตามมาตรา ๑๔๘

•
มาตรา ๓๓๕ (๗) โดยมีอาวุธ หรือโดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป

- อาวุธโดยสภาพ คือสิ่งที่ทำขึ้นเพื่อใช้ประหารชีวิตหรือทำร้ายกัน เช่น ปืน ดาบ มีด หอก นอกจากนี้ตามมาตรา ๑ (๕) ให้หมายความรวมถึงสิ่งที่ไม่ใช่อาวุธโดยสภาพ แต่ซึ่งได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธด้วย

หากเป็นอาวุธโดยสภาพไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการใช้ แต่หากสิ่งนั้นไม่ใช่อาวุธโดยสภาพจะต้องมีข้อเท็จจริงยืนยันว่าได้ใช้หรือเจตนาจะใช้ประทุษร้ายร่างกายถึงอันตรายสาหัสอย่างอาวุธ ฎ.๓๓๕/๒๔๙๓ การมีจอบเสียมอันเป็นเครื่องมือขุดดินเข้าไปขุดดินในนาของผู้อื่น ถือไม่ได้ว่าใช้จอบเสียมเป็นอาวุธ หรือจำเลยถือเคียวกลับจากเกี่ยวข้าวพบไม้ตะบูนที่ปลายนาน้ำถือโอกาสลักเอาไป ไม่เป็นลักษณะโดยมีอาวุธ เพราะไม่ได้ใช้หรือเจตนาจะใช้อย่างอาวุธ (แต่ถ้าไปลักเปิดโดยมีอาวุธปืนติดตัวไปด้วย ย่อมผิดอนุมาตรานี้ ฎ.๓๕๘/๒๔๘๔)

ฎ.๒๐๓๑/๒๕๕๔ สเปร์ย์พริกไทยไม่เป็นอาวุธโดยการใช้อุบัติหรือเจตนาจะใช้ เพราะไม่มีลักษณะที่จะประทุษร้ายถึงอันตรายสาหัสได้

•

ลักษณะของการมีอาวุธนี้ หมายถึง ไม่จำเป็นต้องติดตัวแต่สามารถที่จะหยิบฉวยได้ในขณะทำการลักทรัพย์ (ลงมือจนถึงความผิดสำเร็จ) การที่ได้อาวุธมาจากสถานที่ลักทรัพย์เอง หรือลักทรัพย์สำเร็จแล้วจึงแย่งอาวุธจากเจ้าทรัพย์ ไม่ใช่เป็นการลักทรัพย์โดยมีอาวุธ (ฎ.๘๘๖/๒๕๙๒)

ข้อสังเกต หากอาวุธนั้นเป็นอาวุธปืนหรือวัตถุระเบิดยังรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา ๓๓๖ ทวิ อีกด้วย

- โดยการร่วมกันกระทำความผิดตั้งแต่สองคนขึ้นไป หมายความว่า มีลักษณะเป็นตัวการ แต่ไม่รวมถึงผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน (ฎ.๒๕๓๙/๒๕๓๙, ฎ.๓๖๔๒/๒๕๔๐)

ฎ.๔๖๓/๒๕๖๘ ตัวการร่วมกันตามมาตรา ๘๓ จะต้องมีความเจตนาและการกระทำร่วมกัน การที่คนเดินทาง ๕ คน ผ่านไร่อ้อย แต่ละคนถือโอกาสลงไปหักอ้อยกินและลักเอาไปคนละท่อนสองท่อน ไม่เป็นตัวการร่วมกันลักทรัพย์ตามอนุมาตรานี้

ฎ.๑๕๒๘/๒๕๔๗ ร่วมกันไปทำร้ายเขาแต่อีกคนเอาทรัพย์เขาไปด้วย ไม่ใช่ร่วมกันลักทรัพย์

•

ฎ.๒๑๔๘/๒๕๖๔ ก่อนเกิดเหตุจำเลยที่ ๒ บอกให้จำเลยที่ ๑ ช่วยหากระดาดมาให้ เนื่องจากมีที่จะนำไปขายได้ จำเลยที่ ๑ จึงลักเอากระดาดถ่ายเอกสารของผู้เสียหายนำไปใส่ในรถเข็นที่อยู่ในความรับผิดชอบของจำเลยที่ ๒ แล้วจำเลยที่ ๒ นำรถเข็นดังกล่าวออกไปที่ประตู จากนั้นนำกระดาดทั้งสองกล่องขึ้นรถขนส่งสินค้าแล้วออกไปจากบริษัทผู้เสียหายและนำไปขาย ช่วงเวลาเย็นจำเลยที่ ๒ กลับมาที่บริษัทผู้เสียหาย จำเลยที่ ๒ นำเงินที่ได้จากการขายกระดาดมาแบ่งให้จำเลยที่ ๑ และพนักงานขับรถของจำเลยที่ ๒ การกระทำของจำเลยที่ ๒ ดังกล่าวมีลักษณะเป็นตัวการร่วมแบ่งหน้าที่กันกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ การกระทำของจำเลยที่ ๒ จึงเป็นความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ที่เป็นของนายจ้าง โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำผิด หรือการพาทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นการจับกุม

มาตรา ๓๓๕ (๘) ในเคหสถาน สถานที่ราชการหรือสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการ สาธารณะที่ตนเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือซ่อนตัวอยู่ในสถานที่นั้นๆ

- เคหสถาน มาตรา ๑ (๔) หมายถึง ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยและให้หมายความ รวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม ดังนั้น หากเรือนโรง หรือตึกไม่ได้สร้างขึ้นมาเพื่ออยู่อาศัย ไม่ถือว่าเป็นเคหสถาน เช่น ตึกสำหรับเลี้ยงนกนางแอ่น โดยเฉพาะ อย่างไรก็ตาม เล้าไก่แม่จะไม่ใช่ที่อยู่อาศัยของคน แต่อยู่ในบริเวณบ้านก็ถือเป็น เคหสถาน (ฎ.๓๙๓/๒๕๐๙ (ป))

ฎ.๓๕๘๑/๒๕๕๗ แม้ขณะเกิดเหตุตึกแถวดังกล่าวไม่มีคนอยู่อาศัย แต่โดยสภาพแล้ว ตึกแถวดังกล่าวเป็นที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย จึงเป็นเคหสถาน การที่จำเลยกับพวกเข้าไปในตึกแถว โดยไม่ได้รับอนุญาตแล้วเอาทรัพย์สินซึ่งตกเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้เสียหายตามบันทึกข้อตกลงออกไป จากตึกแถวโดยเจตนาทุจริต จึงเป็นความผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน

ฎ.๒๐๑๔/๒๕๓๖ กฎีกา ตามพจนานุกรมฯหมายความว่า “เรือนหรือตึกสำหรับพระภิกษุ หรือเณรอยู่” ดังนั้น กฎีพระจึงเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับภิกษุสามเณร เป็นเคหสถาน แต่หาใช่ สถานที่บูชาสาธารณะตามมาตรา ๓๓๕ (๙) ด้วยไม่

- สถานที่ราชการ หมายถึง สถานที่ตั้งอันเป็นที่ปฏิบัติงานของราชการหรือข้าราชการ ตามปกติ หรือสถานที่ซึ่งใช้สำหรับปฏิบัติราชการโดยตรง (ฎ.๒๘๔๕/๒๕๔๓, ฎ.๘๑๐๖/๒๕๔๘) หน่วยงานรัฐวิสาหกิจไม่ใช่สถานที่ราชการ (ฎ.๑๒๔๓/๒๕๔๕)

สถานที่ราชการนี้ไม่รวมถึงบริเวณที่เป็นของที่เป็นราชการดังเช่นเคหสถาน ดังนั้น การลักทรัพย์ในโรงอาหารหรือที่จอดรถของทางราชการ จึงผิดเพียงมาตรา ๓๓๔ (ฎ.๒๘๔๕/๒๕๔๓, ฎ.๕๑๕๒/๒๕๔๘)

ฎ.๑๕๗๙๕/๒๕๕๖ สถานที่จอดรถของโรงพยาบาลเป็นเพียงสถานที่ซึ่งทางราชการจัดไว้สำหรับจอดรถของบรรดาผู้มาติดต่อราชการหรือใช้บริการเท่านั้น หาใช่สถานที่ซึ่งใช้สำหรับปฏิบัติราชการของข้าราชการโดยตรงแต่อย่างใดไม่ การที่จำเลยลักทรัพย์ยานยนต์ของผู้เสียหายจากบริเวณสถานที่จอดรถดังกล่าว จึงมิใช่การลักทรัพย์ในสถานที่ราชการตามมาตรา ๓๓๕ (๘)

- สถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ให้การช่วยเหลือหรือปฏิบัติภารกิจสนองความต้องการเพื่อประโยชน์ของประชาชน อาจไม่ใช่ของทางราชการก็ได้ เช่น โรงพักสินค้าของการท่าเรือสำหรับขนถ่ายสินค้า (ฎ.๗๑/๒๕๐๓) ศาลาการเปรียญไม่ใช่สถานที่บูชาสาธารณะตามมาตรา ๓๓๕ (๘) แต่เป็นสถานที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะตามมาตรา ๓๓๕ (๘) (ฎ.๔๒๘๔/๒๕๔๗)

- “การเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต” มีข้อสังเกตว่า การเข้าไปนี้ต้องเป็นการเข้าไปทั้งตัว ไม่ใช่เพียงส่วนหนึ่งส่วนใดอันต่างจากมาตรา ๓๖๒ นอกจากนี้กรณีที่เข้าไปโดยมีเหตุสมควรถือว่าได้รับอนุญาตให้เข้าไปโดยปริยาย

ฎ.๙๙๖/๒๔๙๒ การที่จำเลยยื่นมือเข้าไปทางประตูห้องแถวแล้วใช้ไม้สอยกางเกงไป ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๘)

ฎ.๒๔๒๑/๒๕๓๒ จำเลยเพียงแต่ยื่นมือผ่านบานเลื่อนไม้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหายแล้วทุบกระต่ายอมสินของผู้เสียหายลักเอาเงินไป โดยมีได้เข้าไปในห้องพักของผู้เสียหาย จึงไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๘)

จำเลยได้รับอนุญาตจากเจ้าของบ้านให้เข้าไปเดินสายไฟ จำเลยลักทรัพย์ในบ้าน ไม่ผิดฐานลักทรัพย์ในเคหสถาน (ฎ.๑๐๗๖/๒๕๒๖) แต่หากได้รับอนุญาตให้เข้าไปบางส่วนของเคหสถานแล้วเข้าไปเกินจากส่วนดังกล่าวถือว่าผิดตาม (๘) เจ้าของบ้านฝากให้เฝ้าบ้าน แต่ปิดห้องที่เก็บทรัพย์ใส่กุญแจไว้ จำเลยถอดคดกลอนป็นหน้าต่างเข้าไป ผิดลักทรัพย์ในเคหสถาน (ฎ.๓๕๐/๒๔๙๕)

ฎ.๑๔๒๕๘/๒๕๕๕ เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าในช่วงเวลาดังกล่าววัดหนองบัวได้หวงห้ามมิให้ประชาชนที่มาวัดเข้าไปในบริเวณที่เกิดเหตุ การที่จำเลยเข้าไปลักประตูเหล็กพับยึดในบริเวณที่เกิดเหตุ จึงมิใช่เป็นการเข้าไปลักทรัพย์ในสถานที่ที่จัดไว้เพื่อให้บริการสาธารณะที่ตนเข้าไปโดยไม่ได้รับอนุญาต ไม่มีความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๘) คงผิดมาตรา ๓๓๔ เท่านั้น

- “การซ่อนตัว” หมายถึง ขณะที่เข้าไปได้รับอนุญาตโดยชอบ แต่ไม่ยอมออกมา

มาตรา ๓๓๕ (๙) ในสถานที่ชุมนุมสาธารณะ สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ สาธารณสถานสำหรับขนถ่ายสินค้า หรือในเขตยานสาธารณะ

สถานที่ชุมนุมสาธารณะนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นสถานที่ในทางศาสนา ซึ่งต่างจากคำว่า สถานที่อันเป็นที่เคารพในทางศาสนาตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสอง ได้แก่ ศาลเจ้า อนุสาวรีย์ เจดีย์ ที่คนเคารพบูชา ส่วนศาลาการเปรียญ ศาลาบำเพ็ญกุศล กุฏิพระ ไม่ใช่สถานที่ชุมนุมสาธารณะ

(ฎ.๔๒๘๔/๒๕๔๗, ฎ.๙๑๙๓/๒๕๕๒, ๙๖๙๓/๒๕๔๔, ฎ.๒๐๑๔/๒๕๓๖)

สถานีรถไฟ ท่าอากาศยาน ที่จอดรถหรือเรือสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่ประชาชนเข้าไปใช้บริการยานพาหนะดังกล่าว ไม่ว่าจะมียานพาหนะจอดอยู่หรือไม่ก็ตาม เช่น สถานีขนส่งต่างๆ แต่ไม่รวมถึงพื้นที่ที่กว้างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ เช่น พงหญ้าปากทางเข้าสถานี (ฎ.๑๒๘๘๘/๒๕๕๖) และสถานที่จอดรถสาธารณะของรถส่วนบุคคลก็ไม่ใช่ความหมายของอนุมาตรานี้ นอกจากนี้ที่ซึ่งมีป้ายให้รถประจำทางหยุดรับส่งคนโดยสารเป็นระยะ ก็ไม่ใช่ที่จอดรถสาธารณะตามความมุ่งหมายของกฎหมาย (ฎ.๙๘๔/๒๕๐๘)

เขตยานสาธารณะ กฎหมายไม่ได้กำหนดว่าต้องเข้าไป การที่จำเลยยืนอยู่นอกรถยนต์โดยสารประจำทาง ใช้กำลังประทุษร้ายดังตัวผู้เสียหายให้ลงมาจากรถแล้วบังคับเอาทรัพย์สินไป จึงผิดฐานชิงทรัพย์ในเขตยานสาธารณะตรามมาตรา ๓๓๙ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๓๓๕ (๙) (ฎ.๑๐๘๔/๒๕๓๐)

มาตรา ๓๓๕ (๑๐) ที่ใช้หรือมีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์

หมายถึง ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนโดยทั่วไป เช่น โคมไฟฟ้าตามถนน ม้านั่ง
ในสวนสาธารณะ โทรศัพท์สาธารณะ (ฎ.๘๙๒๒/๒๕๔๖) แต่การงดเอาเงินที่อยู่ในเครื่องโทรศัพท์
สาธารณะไม่ใช่ตามความหมายนี้ (ฎ.๓๘๔๑/๒๕๕๑)

ฎ.๓๑๓๔/๒๕๕๖ สายโทรศัพท์ของโจทก์ร่วม (บ.ทฐฯ) ไม่ใช่ทรัพย์สินที่ใช้หรือมีไว้เพื่อ
สาธารณประโยชน์

มาตรา ๓๓๕ (๑๑) ที่เป็นของนายจ้างหรือที่อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง

การเป็นนายจ้างลูกจ้างนั้นเป็นไปตาม ปพพ. มาตรา ๕๗๕ ซึ่งลูกจ้างต้องทำงานตามคำสั่ง
ของนายจ้าง ไม่รวมถึงการจ้างเหมา (ฎ.๗๐๒/๒๕๓๗) และขึ้นอยู่กับว่าทรัพย์สินนั้นเป็นของนายจ้างหรือที่
อยู่ในความครอบครองของนายจ้าง หากจำกัดว่าต้องเป็นทรัพย์สินที่นายจ้างมอบหมายให้ลูกจ้างนั้นดูแล
รับผิดชอบ (ฎ.๒๙๖๖/๒๕๓๙)

ฎ.๔๙๓๗-๔๙๓๘/๒๕๕๖ จำเลยที่ ๒ เป็นลูกจ้างของผู้เสียหาย ขณะเกิดเหตุทำหน้าที่
ประจำลานจอดเครื่องบิน ไม่มีหน้าที่ขายบัตรโดยสาร และผู้เสียหายไม่ได้มอบหมายให้จำเลยที่ ๒ ทำ
หน้าที่ดังกล่าว เมื่อจำเลยที่ ๒ รับเงินค่าโดยสารเครื่องบินจากลูกค้า เงินดังกล่าวจึงเป็นของผู้เสียหาย
การที่จำเลยที่ ๒ เอาเงินดังกล่าวไป เป็นการแย่งกรรมสิทธิ์ไปจากผู้เสียหาย เป็นความผิดฐานลักทรัพย์ที่
เป็นของนายจ้างตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) มิใช่ความผิดฐานยกยอกทรัพย์

•
ความเป็นนายจ้างลูกจ้างนั้นถือเป็นเรื่องเฉพาะตัว ดังนั้น จำเลยที่ไม่ใช่ลูกจ้างจึงไม่อาจมีความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑๑) แต่อาจมีความผิดฐานร่วมกันลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๕ (๗) ได้

ฎ.๑๒๘๘๘/๒๕๕๘ จำเลยทั้งสองร่วมกันลักเงินของโจทก์รวมไป จำเลยที่ ๑ เป็นลูกจ้างมีความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๗) (๑๑) ส่วนจำเลยที่ ๒ ไม่ได้เป็นลูกจ้างย่อมไม่อาจร่วมกันลักทรัพย์นายจ้างได้ แต่ก็ถือว่าร่วมกันลักทรัพย์ตั้งแต่สองคนขึ้นไปตามมาตรา ๓๓๕ (๗) วรรคแรก

มาตรา ๓๓๕ (๑๒) ที่เป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม บรรดาที่เป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ทรัพย์ที่เป็นวัตถุแห่งการถูกลักต้องเป็นของผู้มีอาชีพกสิกรรม มิใช่เพียงทำเป็นงานอดิเรก หรือหากไม่บรรยายฟ้องว่าเจ้าของทรัพย์ประกอบอาชีพกสิกรรมก็ไม่เข้าอนุมาตรานี้ (ฎ.๑๐๘๓/๒๕๔๒) และต้องเป็นผลิตภัณฑ์ พืชพันธุ์ สัตว์หรือเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมหรือได้มาจากการกสิกรรมนั้น

ฎ.๑๑๖๖๒/๒๕๕๔ คำว่า “การกสิกรรม” หมายถึงการเพาะปลูก ไม้จิงไม้ไผ่สัตว์ที่ได้มาจากการกสิกรรมตามที่โจทก์บรรยายมาในฟ้อง ที่ศาลล่างทั้งสองปรับบทลงโทษตามมาตรา ๓๓๕ (๑๒) จึงไม่ถูกต้อง

•
มาตรา ๓๓๕ วรรคสอง เป็นเหตุให้ได้รับโทษหนักขึ้น เนื่องจากกระทำผิดตามวรรคแรกประกอบด้วยลักษณะตั้งแต่สองอนุมาตราขึ้นไป มีข้อสังเกตว่า หากเข้าสองเหตุแต่อยู่ในอนุมาตราเดียวกัน เช่น ร่วมกันลักทรัพย์โดยมีอาวุธตาม (๗) จะไม่ปรับเข้าตามวรรคสองนี้

มาตรา ๓๓๕ วรรคสาม ผู้กระทำผิดจะต้องรับโทษสูงขึ้นอีก หากทรัพย์สินอันเป็นวัตถุที่ถูกระทำเป็นโค กระบือ เครื่องกลหรือเครื่องจักรที่ผู้มีอาชีพกสิกรรมมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรม

ฎ. ๗๙๔๒/๒๕๕๑ จำเลยกับพวกร่วมกันลักทรัพย์เครื่องยนต์ซึ่งติดตั้งอยู่บนรถไถนา อันเป็นเครื่องกลของผู้เสียหายที่มีอาชีพกสิกรรม มีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมทำนาในเคหสถานในเวลากลางคืนโดยใช้ยานพาหนะ เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ (๑) (๗) (๘) วรรคสาม

ฎ. ๔๐๐๔/๒๕๕๐ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยลักเครื่องสูบน้ำซึ่งเป็นเครื่องมืออันมีไว้สำหรับประกอบกสิกรรมทำนาไปโดยทุจริต แต่ไม่ได้บรรยายว่าเครื่องสูบน้ำเป็นเครื่องกลหรือเครื่องจักรตามที่ระบุในมาตรา ๓๓๕ วรรคสาม การกระทำจึงไม่เป็นความผิดตามวรรคสาม

•

มาตรา ๓๓๕ วรรคสี่ หากเป็นการกระทำผิดโดยความจำใจหรือยากจนเหลือทนทาน และทรัพย์สินนั้นมีราคาเล็กน้อย กฎหมายบัญญัติให้ศาลลงโทษน้อยลงโดยใช้ระวางโทษตาม มาตรา ๓๓๔ ได้ ซึ่งคำว่าความจำใจนั้นไม่ถึงขนาดต้องเป็นการจำเป็นตามมาตรา ๖๗ ที่เป็น เหตุยกเว้นโทษ

ฎ.๕๐๑/๒๕๐๘ จำเลยร่วมกันลักเปิด ราคา ๕๐ บาท ไม่ปรากฏว่ายากจนเหลือทนทาน ไม่ได้การยกเว้นตามมาตรา ๓๓๕ วรรคท้าย

ฎ.๘๕๔๐/๒๕๔๔ รถจักรยานยนต์ของผู้เสียหายมีราคาถึง ๓๘,๐๐๐ บาท จึงไม่ใช่ทรัพย์สิน ที่มีราคาเล็กน้อย ทั้งการกระทำผิดตามมาตรา ๓๓๕ วรรคสี่ จะลงโทษตามมาตรา ๓๓๔ ได้นั้น ต้องปรากฏว่าเป็นการกระทำโดยความจำใจหรือความยากจนเหลือทนทานอีกด้วย

ข้อสังเกต หากเข้ากรณีที่เกี่ยวข้องเป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ แล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับ บทลงโทษตามมาตรา ๓๓๔ อีก (ฎ.๓๖๕๐/๒๕๒๗)

มาตรา ๓๓๕ ทวิ

- เหตุที่ต้องรับโทษหนักขึ้นตามมาตรา นี้ คือ การลักพระพุทธรูปหรือวัตถุในทางศาสนา หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพระพุทธรูปหรือวัตถุดังกล่าว ซึ่งผู้กระทำความผิดต้องรู้ข้อเท็จจริงนั้นตามมาตรา ๖๒ วรรคท้าย

พระพุทธรูป หมายถึง รูปหล่อและภาพถ่าย และส่วนหนึ่งส่วนใด เช่น พระเศียร พระกร แต่ไม่รวมถึงผงดินของขลังในพระพุทธรูป แม้จะถูกนำออกไปหาทำให้พระพุทธรูปขาดความสมบูรณ์ไปไม่ (ฎ.๗๔๕/๒๕๒๐)

วัตถุในทางศาสนา นั้นจะเป็นของศาสนาใดก็ได้ เช่น พระพรหม รูปของพระเยซู พระคัมภีร์ เป็นต้น

การจะผิดตามมาตรา นี้ **ต้องปรากฏว่า** ทรัพย์ข้างต้นเป็นที่สักการะบูชาของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติด้วย การขุดได้พระพุทธรูปสัมฤทธิ์แล้วนำมาบูชาที่บ้านเพื่อนบ้านมากرابไหว้ได้ ๓ วัน ก็ถูกลักไป ยังไม่พอฟังได้ว่าทรัพย์ดังกล่าวเป็นที่สักการะบูชาของประชาชนหรือเก็บรักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ (ฎ.๑๐๒๔/๒๕๑๘) แต่การนำพระพุทธรูปซึ่งเป็นที่สักการะบูชาของประชาชนไปเก็บซ่อนให้พ้นจากการโจรกรรม ก็ไม่ทำให้พระพุทธรูปนั้นพ้นจากการเป็นพระพุทธรูปที่เป็นที่สักการะ (ฎ.๒๗๑๒/๒๕๓๒)

•

หากกรณีเป็นไปตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก แล้ว และผู้กระทำได้กระทำในสถานที่
คือ วัด สำนักสงฆ์ สถานอันเป็นที่เคารพในทางศาสนา โบราณสถานอันเป็นทรัพย์สินของ
แผ่นดิน สถานที่ราชการ หรือพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ต้องรับโทษหนักขึ้นอีกตามมาตรา ๓๓๕
ทวิ วรรคสอง

ฎ.๑๘๑๒/๒๕๒๗ พระพุทธรูปที่จำเลยลักไปตั้งไว้ที่มุมโต๊ะบูชาในห้องของหอสวด
มนต์ ถือไม่ได้ว่าเป็นทรัพย์สินอันเป็นที่สักการบูชาของประชาชนตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคแรก
แม้จะลักในวัดก็ไม่เป็นความผิดตามมาตรา ๓๓๕ ทวิ วรรคสอง

มาตรา ๓๓๖ ทวิ

เหตุฉกรรจ์ที่ทำให้ต้องรับโทษหนักขึ้นอีกกึ่งหนึ่ง

ก. ลักทรัพย์โดยแต่งเครื่องแบบทหารหรือตำรวจ หรือแต่งกายให้เข้าใจว่าเป็นทหารหรือตำรวจ เช่น แต่งชุดลายพรางไปทำการลักทรัพย์

ข. ลักทรัพย์โดยมีหรือใช้อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด ทั้งนี้ เป็นไปตามพรบ.อาวุธปืนฯ

ค. ลักทรัพย์โดยใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาทรัพย์นั้นไปหรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม **การใช้รถเพื่อสะดวกในการกระทำความผิดต้องมีเจตนาแต่แรก** มิใช่ลักทรัพย์ที่อยู่บนรถที่ผู้กระทำความผิดขับเองหรือมีหน้าที่ขับรถอยู่แล้ว (ฎ.๔๓๕/๒๕๓๖)

ฎ.๑๔๘๖/๒๕๔๖ จำเลยมีเจตนาจะลักเงินสดที่อยู่ในกระเป๋าสะพายของผู้เสียหายที่วางอยู่ในรถที่จำเลยขับอยู่ก่อนแล้ว โดยใช้อุบายหลอกลวงผู้เสียหายให้ลงจากรถไปซื้อน้ำอัดลม แล้วถือโอกาสขับรถซึ่งมีกระเป๋าดังกล่าวหนีไป จำเลยไม่มีเจตนาที่จะใช้รถเพื่อสะดวกแก่การกระทำความผิดหรือการพาเอาทรัพย์นั้นไปหรือให้พ้นจากการถูกจับกุม จึงไม่มีความผิดตามมาตรา ๓๓๖ ทวิ คงผิดฐานลักทรัพย์ตามมาตรา ๓๓๔

• ฎ.๓๖๘๔/๒๕๖๔ มาตรา ๓๓๖ ทวิ บัญญัติเป็นบทบรรจงไว้เนื่องจากเป็นการกระทำ โดยใช้ยานพาหนะเพื่อความสะดวกในการกระทำความผิด กรณีจึงไม่จำกัดว่าจะต้องเป็น ยานพาหนะที่จำเลยจัดหามาหรือยานพาหนะของผู้อื่นหรือของโจทก์ร่วม เพราะกฎหมายมุ่ง หมายที่จะลงโทษเป็นบทบรรจงก็ด้วยเนื่องจากการใช้ยานพาหนะในการกระทำความผิด

ทรัพย์ที่ลักเป็นคอนกรีตผสมเสร็จซึ่งการพาทรัพย์นั้นไปเพื่อใช้ประโยชน์จำเป็นต้องใช้ ยานพาหนะแบบเฉพาะในการบรรทุกคอนกรีตผสมเสร็จเท่านั้นจึงจะพาทรัพย์นั้นไปเพื่อใช้ ประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นได้ จึงต้องด้วยมาตรา ๓๓๖ ทวิ

ฎ ๕๔๐/๒๕๖๔ มาตรา ๓๓๖ ทวิ เป็นบทบัญญัติที่บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดฐาน ลักทรัพย์หนักขึ้นกว่าที่บัญญัติไว้อีกกึ่งหนึ่ง กรณีที่มียานพาหนะเข้ามาเกี่ยวข้องกับกรกระทำ ความผิดสามกรณี คือ ผู้กระทำความผิดใช้ยานพาหนะเพื่อสะดวกแก่การกระทำผิด หรือพา ทรัพย์นั้นไป หรือเพื่อให้พ้นจากการจับกุม ดังนั้น จึงเป็นเพียงบทบัญญัติถึงเหตุที่จะทำ ให้ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้นเท่านั้น มิใช่บัญญัติให้ถือว่ายานพาหนะนั้นเป็นทรัพย์ที่ใช้ ในการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓ (๑)